

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Javni razpis za sofinanciranje projektov
Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009–2014 in
Programa Finančnega mehanizma EGP 2009–2014

NAVODILA ZA PRIJAVITELJE

Sklop A – Program Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014

Kazalo

1. Uvod	4
1.1. Seznam kratic	4
1.2. Slovar izrazov	5
1.3. Namen dokumenta	7
1.4. Splošne informacije o NOR programu	9
1.4.1. Ozadje	9
1.4.2. Cilji in področja programa	9
1.4.2.1. Pobude za javno zdravje	9
1.4.2.2. Integracija načela enakosti spolov ter usklajevanje poklicnega in družinskega življenja	13
1.4.3. Dokumenti	18
2. Priprava projektnih predlogov	20
2.1. Temeljna določila javnega razpisa	20
2.1.1. Področja in pod-področja razpisa	20
2.1.2. Razpoložljiva sredstva razpisa	21
2.1.3. Trajanje projektov	22
2.1.4. Upravičeno območje dejavnosti	22
2.2. Osnovne značilnosti projektov	23
2.2.1. Vsebinska ustreznost	23
2.2.2. Zasnova delovnega načrta	24
2.2.2.1. Logična povezanost vsebine	25
2.2.2.2. Izvedljivost delovnega načrta	25
2.2.2.3. Delovni sklopi	25
2.2.2.4. Kazalniki	26
2.2.3. Inovativnost in trajnost projekta	26
2.2.4. Projektno partnerstvo	27
2.2.4.1. Upravičenost prijaviteljev	27
2.2.4.2. Upravičenost partnerjev	29
2.2.4.3. Kakovostno partnerstvo	29
2.2.4.4. Podpora bilateralnemu sodelovanju	30
2.2.5. Proračun projekta	32
2.2.5.1. Sofinanciranje	32
2.2.5.2. Višina proračuna	32
2.2.5.3. Kakovostno zasnovan finančni načrt	33
2.2.6. Ostale značilnosti	34

2.2.6.1.	Horizontalne politike	34
2.2.6.2.	Obveščanje javnosti.....	35
2.2.6.3.	Državne pomoči.....	35
2.2.6.4.	Prihodki.....	36
2.3.	Upravičenost izdatkov	36
2.3.1.	Obdobje upravičenosti izdatkov	36
2.3.2.	Splošna določila upravičenosti izdatkov	36
2.3.3.	Kategorije upravičenih stroškov	37
2.3.3.1.	Stroški osebja.....	37
2.3.3.2.	Stroški zunanjih izvajalcev	38
2.3.3.3.	Stroški opreme	38
2.3.3.4.	Administrativni stroški	39
2.3.4.	Izveti oz. neupravičeni izdatki	41
2.3.5.	Prikaz prispevka v naravi (<i>»in kind«</i>)	42
2.4.	Priprava in oddaja vloge	43
2.4.1.	Priprava popolne vloge	43
2.4.1.	Oddaja vloge	44
2.5.	Dodatne informacije in podpora prijaviteljem.....	45
3.	Izbor projektov.....	46
3.1.	Preverjanje administrativne ustreznosti in upravičenosti.....	46
3.2.	Ocenjevanje kakovosti	48
3.2.1.	Področje Pobude za javno zdravje.....	48
3.2.2.	Področje Enakost spolov.....	50
3.3.	Izbor projektov.....	52
3.4.	Obveščanje o izboru in pritožbeni postopek.....	52
4.	Izvajanje projektov	53
4.1.	Sklepanje pogodb.....	53
4.2.	Poročanje	53
4.3.	Izplačila	54
4.4.	Javna naročila.....	54
4.5.	Spremembe na projektu.....	55

PRILOGA 1 – Cilji, učinki in rezultati Programa NOR

PRILOGA 2 – Navodila za izpolnjevanje prijavnice – Sklop A

1. UVOD

1.1. Seznam kratic

DS – delovni sklop

EGP – Evropski gospodarski prostor

EU – Evropska Unija

FM – finančni mehanizem

MDDSZ – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

MGRT – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

MoS – Memorandum o soglasju

NOR Program – Program Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014

NVO – nevladna organizacija

Uredba NOR – Uredba o izvajanju Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014

UFM – Urad za finančne mehanizme

1.2. Slovar izrazov

Amortizacija: je nadomeščanje izgubljene vrednosti delovnega sredstva zaradi naravnega staranja, obrabe in tehničnega staranja.

Celotna vrednost projekta: celotno vrednost projekta sestavljajo upravičeni in neupravičeni stroški projekta.

Cilj projekta: dolgoročen vpliv projekta, za katerega ni nujno, da bo dosežen v okviru projekta, bo pa stanje po izvedenem projektu bliže zelenemu cilju kot pred njim.

Država donatorica: za Program norveškega finančnega mehanizma 2004-2009 je država donatorica Kraljevina Norveška, ki jo predstavlja Ministrstvo za zunanje zadeve Kraljevine Norveške. Države donatorice za Program finančnega mehanizma EGP 2004-2009 so Kraljevina Norveška, Islandija in Kneževina Lihtenštajn, ki jih predstavlja Odbor za finančni mehanizem.

Državna pomoč: vsaka pomoč iz javnih sredstev (lokalnih, regionalnih, državnih, EU) v kakršnikoli obliki, ki je prejemniku pomoči dodeljena na selektivni osnovi ter izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco na skupnem trgu EU z dajanjem prednosti prejemniku pomoči.

Kazalnik projekta: orodje za preverjanje, ali projekt dosega svoje načrtovane rezultate in učinke. Kazalniki se določijo kot odgovor na naslednji dve vprašanji: Kako vemo, da se to, kar smo načrtovali v projektu, resnično izvaja oz. je bilo izvedeno? Kako preverjamo uspešnost projekta?

Kontrolor: oseba, odgovorna za preverjanje zakonitosti in pravilnosti izdatkov, ki jih poroča nosilec projekta.

Lastna udeležba: sredstva, ki jih mora zagotoviti nosilec projekta kot lastno sofinanciranje projekta. Skupaj z nepovratnimi sredstvi sofinanciranja predstavlja skupne upravičene stroške projekta.

Nacionalna kontaktna točka: nacionalni javni subjekt, ki ga imenuje država upravičenka, da bi prevzel celotno odgovornost za uresničevanje ciljev posameznega finančnega mehanizma in izvajanje MoS.

Nacionalno sofinanciranje projekta: sofinanciranje projekta s sredstvi proračuna Republike Slovenije. Predstavljajo 15% nepovratnih sredstev sofinanciranja projekta.

Namenska sredstva finančnega mehanizma: sredstva Norveškega finančnega mehanizma ali sredstva Finančnega mehanizma EGP. Predstavljajo 85% nepovratnih sredstev sofinanciranja projekta.

Nepovratna sredstva sofinanciranja projekta (kratko: nepovratna sredstva): »donacija« oz. sredstva, ki jih prejme projekt, ki so sestavljena iz namenskih sredstev finančnega mehanizma in nacionalnega sofinanciranja. Opredeljena so z višino in/ali stopnjo (v %), za potrebe tega razpisa pa so zagotovljena na proračunskih postavkah MGRT.

Nevladna organizacija: neprofitna prostovoljna organizacija, ustanovljena kot pravni subjekt, ki ima nekomercialni namen in je neodvisna od lokalne, regionalne in osrednje vlade, javnih subjektov, političnih strank in gospodarskih organizacij. Verske ustanove in politične stranke se ne smatrajo za nevladne organizacije (Uredba NOR, člen 1.5(m)).

Nosilec programa: pravni subjekt, ki je odgovoren za pripravo in izvajanje programa. Nosilec Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 in Programa Finančnega mehanizma EGP 2009-2014 je MGRT.

Nosilec projekta: pravni subjekt, odgovoren za pripravo in predložitev kasneje potrjenega projektne predloga ter za izvedbo projekta v skladu s potrjeno prijavnico.

NUTS: skupna evropska statistična klasifikacija teritorialnih enot. Na nivoju NUTS 3 je ozemlje Republike Slovenije razdeljeno v 12 teritorialnih enot, ki ustrezajo statističnim regijam.

Področja razpisa: vsebinski sklopi oz. področja, na katera je razdeljen razpis. Področja razpisa v sklopu A so skladna s programskimi področji.

Pogodba o projektu: sporazum med nosilcem programa in nosilcem projekta, ki ureja izvajanje posameznega projekta.

Prihodek: pričakovani dohodek investicije na podlagi zaračunanih storitev/izdelkov ali plačila pristojbin.

Prijavitelj: pravni subjekt, ki v imenu celotnega partnerstva predloži projektni predlog. V primeru potrditve projekta, prijavitelj postane nosilec projekta.

Program: dokument, ki določa razvojno strategijo s skladnim sklopom ukrepov, ki se izvajajo preko projektov, podprtih s strani finančnega mehanizma, in ki stremi k doseganju dogovorjenih ciljev in učinkov.

Programsko področje: vsebinski sklop oz. področje programa z določenim skupnim ciljem in posebnimi merljivimi učinki programa.

Projekt: ekonomsko nedeljiv sklop dejavnosti z jasno razvidnimi cilji, ki so skladni s programom, v okvir katerega projekt sodi in iz katerega vira so projektne dejavnosti sofinancirane.

Programski partner: pravni subjekt, ki dejavno sodeluje in učinkovito prispeva k izvajanju programa.

Projektni partner (oz. partner): pravni subjekt, ki dejavno sodeluje in učinkovito prispeva k izvajanju projekta. Z nosilcem projekta ima skupen gospodarski ali socialni cilj, ki se uresničuje z izvajanjem projekta.

Rezultat projekta (angl. »output«): stvarni izdelek, blago ali storitev, izdelan/dobavljen/izveden v okviru projekta. Rezultat je merljiv, neposredno izhaja iz izvedenih projektnih dejavnosti in prispeva k doseganju učinkov projekta.

Skupni upravičeni stroški projekta: vsi stroški, potrebni za izvedbo projekta, ki so skladni s programskimi pravili glede upravičenosti izdatkov in določbami tega razpisa. Tvorijo jih nepovratna sredstva sofinanciranja projekta in lastna udeležba nosilca projekta.

Sporazum o programu: sporazum med državo donatorico/državami donatoricami in nacionalno kontaktno točko, ki ureja izvajanje posameznega programa.

Učinek projekta (angl. »outcome«): verjetni kratkoročni in srednjeročni vpliv projekta. Opisuje pozitivno stanje, ki se pričakuje po zaključku izvajanja projekta. Ko bodo doseženi vsi rezultati projekta, se tako pričakuje, da bodo zelo verjetno doseženi tudi vsi učinki projekta.

Uredba NOR: Uredba o izvajanju Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014.

Vloga: komplet v skladu z navodili izpolnjenih obrazcev in dokumentov, ki jih mora prijavitelj, če želi kandidirati za nepovratna sredstva FM, oddati na predpisan način in v predpisanem roku. V okviru tega razpisa vlogo sestavlja prijavnica v slovenskem in angleškem jeziku, izjave prijavitelja in partnerjev ter priloge.

1.3. Namen dokumenta

Navodila za prijavitelje – Sklop A (v nadaljevanju: Navodila A) so pripravljena z namenom, da nudijo osnovno in praktično pomoč potencialnim prijaviteljem projektov Programa Norveškega finančnega mehanizma 2004-2009 pri razvoju projektnih predlogov in pri pripravi ter oddaji vloge v okviru *Javnega razpisa za sofinanciranje projektov Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 in Programa Finančnega mehanizma EGP 2009-2014* (v nadaljevanju: razpis), objavljenega v Uradnem listu RS št. 110/2013, dne 27.12.2013.

Razpis je zasnovan kot skupen razpis dveh programov in zajema dva sklopa:

- Sklop A, ki se veže na Program Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 in
- Sklop B, ki se veže na Program Finančnega mehanizma EGP 2009-2014.

POMEMBNO

Ta dokument je namenjen pripravi zgolj tistih projektnih predlogov, ki sodijo v sklop A, torej v sklop Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 (v nadaljevanju: NOR program). To so projekti, ki bodo prijavljeni na enega od naslednjih šestih *pod-področij razpisa*:

- *Področje A.1* - Pobude za javno zdravje:
 - ***Pod-področje* Zmanjševanje razlik v zdravju med skupinami uporabnikov**
 - ***Pod-področje* Preprečevanje bolezni, povezanih z življenjskim slogom**
 - ***Pod-področje* Izboljšanje storitev na področju duševnega zdravja**
- *Področje A.2* – Enakost spolov:
 - ***Pod-področje* Odločanje na gospodarskem področju**
 - ***Pod-področje* Odločanje na političnem področju**
 - ***Pod-področje* Usklajevanje poklicnega in družinskega življenja**

Za namen priprave projektnih predlogov, ki sodijo v sklop B, torej v sklop Programa Finančnega mehanizma EGP 2009-2014, so v pomoč Navodila za prijavitelje – sklop B, ki so prav tako del razpisne dokumentacije.

Navodila A so del razpisne dokumentacije za sklop A, ki obsega naslednje dokumente, obrazce in navodila:

- Javni razpis za sofinanciranje projektov Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 in Programa Finančnega mehanizma EGP 2009-2014
- Prijavnica - sklop A (prijavnica v slovenskem jeziku)
- Application form - Set A (prijavnica v angleškem jeziku)
- Navodila za prijavitelje – sklop A
- Vzorec izjave prijavitelja – sklop A
- Vzorec izjave o partnerstvu – sklop A (izjava o partnerstvu v slovenskem jeziku)
- Vzorec Partnership Statement – set A (izjava o partnerstvu v angleškem jeziku)
- Vzorec pogodb o projektu – sklop A
- Vzorec pravilne označitve ovojnice – sklop A
- Vzorec zahtevka za povračilo iz bilateralnega sklada – sklop A

Vsi dokumenti so na voljo na spletni strani NOR programa: <http://norwaygrants.si>.

Kako uporabljati navodila

Navodila A vsebujejo splošne informacije o programu (poglavje 1), podajajo napotke za ustrezno pripravo kakovostnih projektnih predlogov in popolnih vlog (poglavje 2), navajajo podrobnejše informacije o postopku in kriterijih ocenjevanja projektnih predlogov ter o izboru projektov (poglavje 3), na koncu pa navajajo tudi nekaj osnovnih programskih pravil za izvajanje projektov, ki jih je dobro poznati že v fazi oblikovanja projektnih predlogov (poglavje 4).

POMEMBNO

Posebej pomembne vsebine za vse potencialne prijavitelje projektov NOR programa v okviru tega razpisa se v Navodilih A nahajajo v **sivih kvadratih**.

A.1

Posebnosti, posebej pomembne za potencialne prijavitelje projektov s področja **Pobude za javno zdravje (A.1)**, se v Navodilih A nahajajo v **modrih kvadratih**.

A.2

Posebnosti, posebej pomembne za potencialne prijavitelje projektov s področja **Enakost spolov (A.2)**, se v Navodilih A nahajajo v **oranžnih kvadratih**.

Zaželeno je, da prijavitelji natančno preberejo Navodila A še pred začetkom priprave projektnega predloga ter se seznanijo s temeljnimi dokumenti NOR programa, navedenimi v poglavju 1.4.3, vključno z določbami Uredbe o izvajanju Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 (v nadaljevanju: Uredba NOR). Dokumenti so objavljeni na spletni strani NOR programa.

Ob morebitnem neskladju med Navodili A in Uredbo NOR veljajo določbe Uredbe NOR.

V primeru spremembe teh navodil bo nova različica objavljena na spletni strani NOR programa: <http://norwaygrants.si>.

V besedilu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške.

1.4. Splošne informacije o NOR programu

1.4.1. Ozadje

Kraljevina Norveška je za namen zmanjšanja gospodarskih in socialnih razlik v Evropskem gospodarskem prostoru ter za namen okrepitve bilateralnih odnosov z evropskimi državami sklenila sporazum z EU o **Norveškem finančnem mehanizmu za obdobje 2009-2014** (v nadaljevanju: Norveški FM). Za njegovo izvajanje je Norveška namenila okoli 800 milijonov EUR, do katerih je upravičenih 12 držav srednje in južne Evrope, med njimi tudi Slovenija, ki je v celoti upravičena do 13.320.000 EUR neto namenskih sredstev Norveškega FM¹.

Sredstva Norveškega FM so med drugim namenjena izvedbi **Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014** (NOR program), katerega nosilec programa je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljevanju: MGRT), kot določeno v Memorandumu o soglasju za izvajanje Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014.

NOR programu je za sofinanciranje projektov, izbranih v okviru javnega razpisa, namenjenih 8.146.719 EUR namenskih sredstev norveškega FM oziroma skupaj z nacionalnim sofinanciranjem 9.584.376 EUR nepovratnih sredstev.

V sklopu NOR programa se že izvajata dva velika vnaprej opredeljena projekta, po en projekt z vsakega področja programa, ki bosta poleg projektov, izbranih v okviru tega razpisa, prispevala k doseganju ciljev in učinkov programa. Gre za projekt »Uravnotežimo odnose moči med spoloma«, katerega nosilec je MDDSZ in projekt »Za boljše zdravje in zmanjšanje neenakosti v zdravju«, katerega nosilec je Inštitut RS za javno zdravje.

1.4.2. Cilji in področja programa

Cilji NOR programa so:

- **izboljšano javno zdravje in zmanjšane neenakosti pri varovanju zdravja**, kar NOR program zasleduje v sklopu programskega področja ***Pobude za javno zdravje***,
- **enakost spolov in usklajenost poklicnega in družinskega življenja**, kar NOR program zasleduje v sklopu programskega področja ***Integracija načela enakosti spolov ter usklajevanje poklicnega in družinskega življenja***.

V sklopu programskega področja *Pobude za javno zdravje* v vlogi svetovalca sodeluje tudi programski partner iz države donatorice, t.j. Norveški inštitut za varovanje zdravja.

1.4.2.1. Pobude za javno zdravje

Zdravje je pomemben element kakovosti življenja in blaginje. Prebivalci Slovenije ga uvrščajo v sam vrh lestvice vrednot, hkrati pa je pomemben družbeni kapital, saj je predpogoj za ekonomsko rast in dolgoročen razvoj družbe. Izboljšanje in varovanje zdravja sta ključna za socialni razvoj in zmanjševanje revščine. Za posameznika in družine tako zdravje pomeni zmožnost osebnega razvoja in ekonomske varnosti. Obenem je zdravje predpogoj za delovno aktivnost ter osnova za intelektualni, čustveni in fizični razvoj. Pričakovano trajanje življenja in izbrani kazalniki zdravja kažejo, da se zdravje populacije nasploh v zadnjih desetletjih pomembno izboljšuje, pri čemer se Slovenija uvršča med razvite države tako na področju dosežkov, kot tudi izzivov. Tudi v Sloveniji opažamo, da se zdravje skupin prebivalstva z višjim socialno-ekonomskim položajem izboljšuje hitreje, kar pomeni, da posamezniki iz različnih socialno-ekonomskih skupin svoj zdravstveni

¹ Poleg sredstev Norveškega finančnega mehanizma je Slovenija upravičena tudi do sredstev Finančnega mehanizma EGP, ki jih dodeljujejo Kraljevina Norveška, Islandija in Kneževina Lihtenštajn in ki so med drugim namenjena izvedbi Programa Finančnega mehanizma EGP 2009-2014 (glej Navodila za prijavitelje – sklop B).

potencial dosegajo v različni meri. Dejavniki, kot so izobrazba, zaposlenost, dohodek, socialna varnost in socialna omrežja, vplivajo na življenjski slog, dejavnike tveganja, uporabo zdravstvenih in drugih storitev ter posledično na obolevnost, umrljivost in pričakovano trajanje življenja.

Področje *Pobude za javno zdravje* naslavlja naslednje **ključne izzive** Republike Slovenije:

- prilagoditev programov in storitev javnega zdravja in zdravstvenega varstva glede na nove potrebe uporabnikov (npr. na področju duševnega zdravja, obvladovanja kroničnih bolezni, odziva na potrebe prikrajšanih skupin prebivalstva in podobno) s poudarkom na prepoznavanju in zmanjševanju neenakosti v zdravju;
- razvoj novih, inovativnih pristopov in programov javnega zdravja za otroke in mladostnike in odrasle, vključno s starostniki, usmerjenih v zmanjševanje dejavnikov tveganja in zmanjševanje neenakosti v zdravju;
- razvoj veščin in novih programov usposabljanja strokovnih delavcev, ki delujejo na področju javnega zdravja in zdravstvenega varstva, ter na drugih relevantnih področjih, za zagotavljanje boljše odzivnosti glede na večje in drugačne zdravstvene potrebe in tveganja predvsem prikrajšanih skupin prebivalstva;
- okrepitev med-sektorskega in interdisciplinarnega izvajanja dejavnosti in storitev na področju javnega zdravja, vključno z mreženjem relevantnih partnerjev na vseh ravneh (strokovnjaki različnih strok, nevladne organizacije, lokalne skupnosti);
- okrepitev raziskovalne dejavnosti in razvoja inovativnih modelov na področju zmanjševanja neenakosti v zdravju, ki bodo v podporo načrtovanju in spremljanju uspešnosti izvajanja programov na tem področju.

NOR program v navedenem področju sledi nacionalnim ciljem² izboljšanja zdravja populacije, s poudarkom na krepitvi zdravja v različnih okoljih, na preventivnih dejavnostih na primarni ravni zdravstvenega varstva ter dejavnostih javnega zdravja s posebnim poudarkom na preprečevanju kroničnih bolezni, izboljšanju duševnega zdravja in zmanjševanju neenakosti v zdravju. Prav tako sledi nacionalnim prioritetam iz Programa za otroke in mladino 2006-2016 s ciljem zagotavljanja pogojev za zdravo in varno odraščanje brez nasilja, ki je predmet Resolucije o Nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini 2009-2014. Področje upošteva tudi mednarodna priporočila in strateške dokumente Svetovne zdravstvene organizacije in Evropske komisije, ki se nanašajo na posamezna področja krepitve zdravja in preprečevanja kroničnih bolezni. S pomočjo sredstev Norveškega FM naj bi bili v Sloveniji prenovljeni ključni preventivni programi s področja zdravstvenega varstva ter okrepljene sposobnosti javnega sektorja s področja javnega zdravja in vseh relevantnih partnerjev tako na nacionalnem, kot na lokalnem nivoju. NOR Program naj bi tako prispeval k boljšemu zdravju in k zmanjšanju neenakosti v zdravju prebivalcev Republike Slovenije.

Ciljne skupine področja *Pobude za javno zdravje* so:

- Socialno šibkejše in ranljive skupine:
 - otroci in mladina iz socialno ogroženih okolij, otroci in mladina, ki so opustili šolanje, otroci s posebnimi potrebami, težavami pri učenju, starši;
 - romske ženske, nezaposleni, žrtve in storilci nasilja, starejši, ruralno prebivalstvo.
- Strokovni delavci, ki so v stiku z ranljivimi skupinami in delajo na področju javnega zdravja, osnovnega zdravstvenega varstva, izobraževanja, socialnega varstva in sorodnih področjih.

Področje *Pobude za javno zdravje* se osredotoča na tri **pod-področja**:

- Zmanjševanje razlik v zdravju med skupinami uporabnikov
- Preprečevanje bolezni povezanih z življenjskim slogom
- Izboljšanje storitev na področju duševnega zdravja

² Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakon o duševnem zdravju, Nacionalni program za obvladovanje sladkorne bolezni - Strategija razvoja 2010-2020, Nacionalni program obvladovanja raka v Sloveniji 2010-2015, Strategija razvoja dejavnosti javnega zdravja, Strategija za prehrano in telesno dejavnost.

Pod-področje: Zmanjševanje razlik v zdravju med skupinami uporabnikov

Kljub stalnemu izboljševanju zdravstvenih kazalnikov v Sloveniji, kot drugje po Evropi, posamezniki iz različnih družbenih skupin dosejajo svoj zdravstveni potencial do različne mere. Pričakovano trajanje življenja za moškega starega 30 let z visoko izobrazbo je 7,3 leta daljše od moškega z nizko izobrazbo in 4,3 leta krajše od 30-letne ženske z visoko izobrazbo, pa tudi 1,8 leta krajše od ženske z nizko izobrazbo. Razlike po spolu in socialno-ekonomskem statusu so zaznane tudi pri umrljivosti, dejavnikih tveganja za kronične bolezni in vedenjskih vzorcih, kakor tudi pri koriščenju zdravstvenih in drugih storitev ter programov. Neenakosti zaznavamo že od rojstva naprej in se zaradi različnih dejavnikov lahko čez celotno življenjsko obdobje kopičijo in naraščajo. Zadnje poročilo o z zdravjem povezanim vedenjem slovenskih mladostnikov opozarja na neenakosti v zdravju in njihovo rast. Otroci iz družin z nižjim socialno-ekonomskim statusom so bolj nagnjeni k tveganim vedenjem kot npr. kajenju, zauživanju alkohola, so manj telesno dejavni in zauživajo manj sadja in zelenjave kot otroci iz družin z višjim socialno-ekonomskim statusom.

Cilj pod-področja je zmanjšanje razlik v zdravju med skupinami uporabnikov, predvsem z razvojem in testiranjem inovativnih modelov, programov, intervencij in storitev, ki dopolnjujejo obstoječe programe na področju zdravstva, šolstva in socialnega varstva, pri čemer je poseben poudarek dan tudi preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini.

Prednostne ciljne skupine projektov s tega pod-področja so:

- socialno šibkejše in ranljive skupine: otroci in mladostniki iz socialno ogroženih okolij (npr. osipniki, Romi, otroci in mladostniki iz socialno ogroženih družin); odrasli, ki se srečujejo s problemom družbene izključenosti in jih ne dosežejo sistemsko naravnane storitve in programi (npr. starejši, Romkinje, brezposelni ipd.);
- strokovni delavci, ki so v stiku z ranljivimi skupinami in delajo na področju dejavnosti javnega zdravja, osnovnega zdravstvenega varstva, izobraževanja, socialnega varstva in sorodnih področjih.

Vrste dejavnosti, ki jih NOR program prednostno pričakuje v projektih z navedenega pod-področja, so:

- razvoj in testiranje programov za identificirane ciljne skupine, ki jih ne dosežejo sistemsko naravnane storitve na področju zdravstva, šolstva in socialnega varstva,
- razvoj in razširjanje modelov dobre prakse pomoči družinam v posebnih življenjskih situacijah,
- razvoj in testiranje programov za zagotavljanje dostopnosti zdravstvenih storitev, vključno s preventivnimi programi za Rome s poudarkom na romskih ženskah in otrocih,
- razvoj programov in izvajanje usposabljanj strokovnih delavcev na področju zmanjševanja neenakosti in dela z ranljivimi skupinami ter z ljudmi v posebnih življenjskih situacijah in
- razvoj in testiranje programov za prepoznavanje, preprečevanje in obravnavo nasilja s posebnim poudarkom na nasilju nad ženskami in nasilju v družini.

Pričakovani rezultati navedenega pod-področja programa, k doseganju katerih naj bi prispevali tudi projekti tega razpisa, so:

- povečana dostopnost preventivnih programov in storitev za identificirane ciljne skupine;
- vsaj 10 med-sektorskih mehanizmov/rešitev/orodij/programov/intervencij/partnerskih struktur na lokalnem, regionalnem ali nacionalnem nivoju, od katerih je vsaj en namenjen Romom;
- vsaj 500 vključenih v usposabljanje na področju neenakosti zdravja in dela z ranljivimi ciljnim skupinami ter z ljudmi v posebnih življenjskih situacijah;
- vsaj en program za prepoznavanje, preprečevanje in obravnavo nasilja nad ženskami.

Pod-področje: Preprečevanje bolezni povezanih z življenjskim slogom

Med odraslo populacijo predstavljajo kronične bolezni, kot so srčno žilna obolenja, sladkorna bolezen, kronična obstruktivna pljučna bolezen, rak, debelost, depresija, demenca in funkcionalna nezmožnost starejših, veliko zdravstveno in finančno breme, ki se povečuje s staranjem. Srčno žilna obolenja prispevajo

k 35 do 40% smrti v Sloveniji. Ključni vzrok za kronične bolezni je nezdrav življenjski slog. Nujna je zagotovitev bolj učinkovitih celostnih projektov in programov preprečevanja kroničnih bolezni in krepitev zdravja ter večje zdravstvene pismenosti v populaciji in v posameznih skupinah prebivalstva, kakor tudi zagotovitev celovite obravnave kroničnih bolezni v primarnem zdravstvenem varstvu, vključno s preventivnimi in presejalnimi programi.

Cilj pod-področja je preprečevanje kroničnih bolezni, povezanih z življenjskim slogom, predvsem z razvojem in izvajanjem ustreznih inovativnih modelov, programov in intervencij, ki vključujejo tudi vidik prepoznavanja in vključevanja ranljivih skupin ter preprečevanja neenakosti v zdravju.

Prednostne ciljne skupine projektov s tega pod-področja so otroci in mladostniki, mlade družine, starejši in ruralna populacija.

Vrste dejavnosti, ki jih NOR program prednostno pričakuje v projektih z navedenega pod-področja, so:

- razvoj modelov in algoritmov za preprečevanje in zdravljenje debelosti v vseh starostnih skupinah,
- vzpostavitev mreže in nadgradnja programov promocije zdravja v ruralnem okolju po celotni Sloveniji,
- razvoj modela, vzpostavitev mreže izvajalcev in izvajanje pomoči otrokom in mladostnikom ter njihovim staršem, ki se soočajo s problemi tvegane in škodljive rabe alkohola,
- razvoj modela, vzpostavitev mreže izvajalcev in izvajanje promocije zdravja v tretjem življenjskem obdobju,
- razvoj in testiranje programa za opuščanje kajenja in motiviranje za opuščanje kajenja pri ciljnih skupinah, ki jih ne dosežejo programi v okviru zdravstvenega varstva,
- priprava celovite kampanje za promocijo varne spolnosti in testiranja za okužbo s HIV/AIDS med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi,
- priprava celovitega standardiziranega programa vzgoje za zdravo spolnost v zadnji triadi osnovne šole,
- priprava kataloga priporočenih programov krepitev zdravja v vzgojno-izobraževalnih zavodih, vključno s sistemom vrednotenja izbranih programov,
- razvoj programov za usposabljanje na področju krepitev zdravja in preprečevanja bolezni, zgodnjega odkrivanja bolezni in učinkovite obravnave kroničnih bolezni.

Pričakovani rezultati navedenega pod-področja programa, k doseganju katerih naj bi prispevali tudi projekti tega razpisa, so:

- povečana dostopnost do kakovostnih programov krepitev zdravja in preprečevanja kroničnih bolezni;
- vsaj 15 med-sektorskih mehanizmov/rešitev/programov/intervencij/partnerskih struktur za preprečevanje bolezni, povezanih z življenjskim slogom in
- vsaj 300 strokovnjakov vključenih v usposabljanje za delo z ranljivimi ciljnim skupinami na področju preprečevanja kroničnih bolezni, povezanih z življenjskim slogom.

Pod-področje: Izboljšanje storitev na področju duševnega zdravja

Na področju promocije in varovanja duševnega zdravja obstajajo v slovenskem prostoru zelo velike razlike med posameznimi regijami. Mreža izvajalcev programov in storitev za duševno zdravje je nepovezana in se pogosto sooča s pomanjkljivim financiranjem. Posledica pa so slabosti v pristopih in organizaciji obravnave, pomanjkanje ustreznih izobraženih strokovnjakov in velike razlike v dostopnosti storitev za duševno zdravje. Posebno pereča sta največja problema na področju duševnega zdravja v Sloveniji, samomorilno vedenje ter tvegano in škodljivo pitje alkohola. Analiza stanja kaže različne potrebe ciljnih skupin glede na življenjsko obdobje. Zato je potrebno identificirati glavne vrzeli pri zagotavljanju različnih oblik pomoči ter razviti nove modele in bolj celostne storitve, prilagojene socialno šibkejšim in ranljivim ciljnim skupinam.

Cilj pod-področja je izboljšati storitve na področju duševnega zdravja, predvsem z vzpostavitvijo novih modelov in konceptov krepitve duševnega zdravja, vključno s psihosocialno pomočjo otrokom in mladostnikom, preprečevanjem in obravnavo med-vrstniškega nasilja ter razvojem in izvajanjem celovitih programov za preprečevanje samomorov. Cilj je tudi dvig znanja in veščin različnih profilov strokovnih delavcev na področju duševnega zdravja.

Prednostne ciljne skupine projektov s tega pod-področja so:

- otroci in mladostniki, še posebej tisti z učnimi in vzgojnimi težavami ter otroci v posebnih življenjskih situacijah in odrasli, ki potrebujejo psihosocialno pomoč in
- strokovni delavci, ki so v stiku z ranljivimi skupinami ter delajo na področju dejavnost javnega zdravja, osnovnega zdravstvenega varstva, izobraževanja, socialnega varstva in sorodnih področjih ter v nevladnem sektorju.

Vrste dejavnosti, ki jih NOR program prednostno pričakuje v projektih z navedenega pod-področja, so:

- razvoj in vzpostavitev novih modelov in konceptov krepitve duševnega zdravja in preprečevanje samomorov,
- razvoj in izvajanje modela in smernic za preprečevanje in obravnavo med-vrstniškega in novih oblik nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih v sodelovanju z različnimi institucijami,
- razvoj mreže svetovalnic za odrasle v duševni stiski,
- razvoj modela interdisciplinarne obravnave otrok z duševnimi in vedenjskimi motnjami v okviru primarnega zdravstvenega varstva, vključno z opredelitvijo nabora storitev,
- razvoj interdisciplinarnega in medinstitucionalnega modela mreže svetovalnih centrov za otroke, mladostnike in starše za obravnavo kombiniranih učnih, čustvenih in vedenjskih težav ter tudi čustvenih travm (npr. po zlorabah),
- programi za usposabljanje strokovnega kadra na področju duševnega zdravja, preprečevanja samomorov in nasilja,
- vzpostavitev preventivnih programov in programov zgodnje intervencije preprečevanja vedenjskih motenj pri otrocih, vključno s treningi starševstva.

Pričakovani rezultati navedenega pod-področja programa, k doseganju katerih naj bi prispevali tudi projekti tega razpisa, so:

- povečana dostopnost do storitev in preventivnih programov na področju duševnega zdravja,
- vsaj 3 pilotne mrežne lokalne strukture vzpostavljene na področju duševnega zdravja, vključno s preprečevanjem samomorov ali nasilja,
- vsaj 100 strokovnjakov s področja primarnega zdravstvenega varstva in drugih dejavnosti, vključenih v usposabljanje s področja duševnega zdravja, preprečevanja samomorov ali nasilja.

1.4.2.2. Integracija načela enakosti spolov ter usklajevanje poklicnega in družinskega življenja

Enakost spolov v skladu s slovenskim³, evropskim in mednarodnim pravnim redom pomeni, da imajo ženske in moški enako dostojanstvo, pravice in odgovornosti, da so ženske in moški enako udeleženi in imajo enako moč vplivati na načrtovanje in odločanje na vseh področjih javnega in zasebnega življenja, da imajo enak položaj ter enake možnosti za uživanje vseh pravic in za razvoj osebnih potencialov, s katerimi prispevajo k družbenemu razvoju, ter imajo enako korist od rezultatov, ki jih prinaša razvoj. Enakost spolov je temeljno načelo demokratičnih družb, je stvar človekovih pravic in družbene blaginje. Zagotavljanje enakih možnosti žensk in moških za udejstvovanje in delovanje v družbi je ključni pogoj uspešnega ekonomskega in demokratičnega razvoja družb. Za trajni razvoj družbe, ki bo zagotavljala dejansko enakost spolov, je potrebno preseči obstoječe - tradicionalne - strukture moči, vlog in vpliva, ki jih imajo žensk in moški v

³ Ključni nacionalni dokumenti s tega področja so Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2005-2013, Zakon o enakih možnostih žensk in moških (2002), Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja (2004), Zakon o lokalnih volitvah, Zakon o volitvah v državni zbor, Zakon o volitvah poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament.

družbi. Ustvariti je potrebno nove, enakovredne odnose, ki temeljijo na enaki prepoznavnosti, moči in udeležbi žensk in moških na vseh področjih javnega in zasebnega življenja. Vodilno načelo je sprejemanje različnosti med ženskami in moškimi, enako vrednotenje vlog, norm in pričakovanj, omogočanje izbire ter polnega sodelovanja in razvoja potenciala žensk in moških v družbi, ne da nas pri tem omejuje naš spol oziroma z njim povezane vloge in stereotipi. Termin SPOL se ne nanaša na biološke razlike med ženskami in moškimi, temveč na družbene vloge, odgovornosti, pričakovanja in možnosti, ki jih pripisujemo v pretežni meri ženskam oziroma moškim. Te odražajo tako zgodovinske kot kulturne navade, norme in vrednote, ki določajo družbeno identiteto žensk in moških, ki pa se skozi čas spreminjajo in prilagajajo.

Različne družbene vloge postavljajo ženske in moške v odnose ter razmerja moči in dostopa do virov. Obstoječa razmerja še vedno ohranjajo neenakosti med ženskami in moškimi, torej neenakomerno in neenakovredno porazdelitev moči, vpliva in dostopa do virov, kar se odraža v razlikah med spoloma na večini področij vsakdanjega življenja, kjer so ženske pogosteje v slabšem položaju, kot moški. To se odraža predvsem na področjih zaposlovanja, usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, revščine in socialne vključenosti, nasilja ter zastopanosti in udeležbe v političnem in gospodarskem odločanju.

Cilj programskega področja *Integracija načela enakosti spolov ter usklajevanje poklicnega in družinskega življenja* je povečati senzibilnost in ozaveščenost o neenakostih in neravnovesjih v družbeni moči in vplivu med ženskami in moškimi v Sloveniji ter predvsem preko spodbud raziskavam ter preko sodelovanja med Kraljevino Norveško in Republiko Slovenijo okrepiti znanja in sposobnosti relevantnih deležnikov na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za zagotavljanje enakosti spolov. Skozi izvedbo projektov z navedenega področja je namen programa prispevati k enaki prepoznavi, moči in udeležbi obeh spolov na vseh področjih javnega in zasebnega življenja.

Programsko področje se osredotoča na tri **pod-področja**:

- Odločanje na gospodarskem področju
- Odločanje na političnem področju
- Usklajevanje poklicnega in družinskega življenja

Pod-področje: Odločanje na gospodarskem področju

Uravnotežena zastopanost in udeležba žensk in moških v procesih odločanja je načelo vključujoče demokracije in predpogoj, brez katerega ni mogoče doseči dejanske enakosti spolov. Neizkoriščen izobrazbeni in delovni potencial žensk je pomemben vir gospodarske in družbene rasti in razvoja, zato je polna zastopanost in udeležba žensk pri odločanju v vseh gospodarskih sektorjih ključnega pomena.

Uravnotežena zastopanost in udeležba žensk in moških na položajih odločanja v gospodarstvu je eno od prednostnih področij politike enakosti spolov tako na EU kot nacionalni ravni⁴.

V Sloveniji je med diplomanti oziroma diplomantkami na visokošolski stopnji več kot 60 % žensk, ženske predstavljajo skoraj polovico delovne sile, s stopnjo zaposlenosti žensk blizu 65 % (moških skoraj 72 %), pri čemer večina žensk dela polni delovni čas (89 %). Če upoštevamo izobrazbo, ženske vstopajo na trg dela boljše usposobljene kot moški, vendar pa se na visokih in vodilnih položajih v gospodarstvu njihova zastopanost močno zniža. V podjetjih, ki kotirajo na borzi, je članic uprav le 15 %, predsednic 11 %, v podjetjih, ki so v državni lasti pa leta 2012 ni bilo ženske predsednice⁵. Ena najtrdovratnejših ovir za enakost spolov, ki vplivajo na zgodnje učenje družbenih vlog deklic in dečkov ter tako na izbiro izobrazbenih, zaposlitvenih ter kariernih poti in možnosti žensk in moških so spolni stereotipi.

Analize so pokazale, da podjetja, ki imajo višjo zastopanost žensk na vodilnih položajih, dosegajo boljše poslovne rezultate. Podjetja, ki imajo na najvišjih mestih odločanja tako ženske kot moške, so namreč bolj uspešna pri privabljanju najboljših kadrov, boljša pri razumevanju strank, upoštevajo vrednote novih generacij, imajo organizacijsko kulturo in način vodenja, ki ustrezata novim zahtevam poslovnega okolja ter

⁴ Strategija Evropske komisije za enakost žensk in moških 2010-2015, Evropski pakt za enakost spolov 2011-2020, Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2005-2013.

⁵ Viri: Eurostat; Database: Women and Men in Decision-Making; A.T. Kearney, 2012.

so bolj pripravljena na izzive demografskih trendov, kar vodi k boljšim poslovnim rezultatom oziroma gospodarskemu uspehu⁶.

Kljub pozitivnim trendom večje zastopanosti žensk v gospodarstvu, visoki in vodilni položaji ostajajo v domeni moških. Med glavne ovire za doseganje enakosti spolov na mestih odločanja v gospodarstvu spadajo nizka zavezanost podjetij k načelu enakosti, poslovna kultura in odsotnost ukrepov za spodbujanje enakih možnosti in zagotavljanje uravnotežene zastopanosti žensk in moških. Ozaveščenost poslovne in splošne javnosti o prednostih uravnotežene zastopanosti in udeležbe spolov v gospodarskem odločanju je omejeno, zato je potrebno odpraviti družbene stereotipe in okrepiti znanje o pomenu žensk na vodilnih mestih, kot pomembnem dejavniku za poslovni oziroma gospodarski uspeh.

Pričakuje se, da projekti z navedenega pod-področja naslavlajo naslednje izzive za izboljšanje položaja žensk na vodilnih mestih v gospodarstvu:

- krepitev znanja in ozaveščenosti strokovne in širše javnosti o položaju in kariernih poteh žensk v gospodarstvu in poslovnem svetu ter o ovirah, ki ženskam preprečujejo dostop do najvišjih položajev odločanja,
- odprava stereotipov o ženskah in stereotipov o moških na vodilnih položajih ter krepitev znanja in ozaveščenosti o prednostih zagotavljanja raznolikosti spolov in enakosti žensk in moških v poslovnih strukturah in kulturi,
- sprejem in izvedba konkretnih ukrepov ter krepitev sposobnosti za povečanje zastopanosti in izboljšanje položaja žensk na vseh ravneh odločanja v gospodarstvu.

Prednostne ciljne skupine projektov so ženske na vodilnih položajih v gospodarstvu, ženske z zanimanjem za vodilne in druge položaje odločanja v gospodarstvu, vodstveni in vodilni kader v podjetjih, dijakinja in študentke ter širša javnost.

Vrste dejavnosti, ki jih NOR program prednostno pričakuje v projektih z navedenega pod-področja, so:

- raziskava potreb žensk za odločanje/motivacijo za prevzem vodstvenih in vodilnih položajev v gospodarstvu ter izdelava predloga ukrepov na državni ravni, ravni podjetij in stanovskih združenj;
- razvoj, uvedba in promocija modela dobre prakse in programa kariernega motiviranja/razvoja kandidatke za vodstvene in vodilne položaje v podjetju,
- razvoj, uvedba in promocija modela dobre prakse in programa usposabljanja zaposlenih s poudarkom na vodstvenem in vodilnem kadru za odpravo spolnih stereotipov in spremembo poslovnih struktur in kulture v podjetjih, ki bodo omogočili enakost žensk in moških pri kariernem razvoju (npr. pri zaposlovanju, napredovanju, dodatnemu usposabljanju) in
- priprava programov kariernega orientacije za spodbujanje deklet in mladih žensk za zaposlovanje in kariero v za ženske ne-tradicionalnih poklicih in dejavnostih.

Pod-področje: Odločanje na političnem področju

Načelo enakega glasu vseh članov in članic družbe je temelj demokracije, vendar pa obstajajo očitne neenakosti v zastopanosti in udeležbi žensk in moških v parlamentih in vladah, izvoljenih za oblikovanje in izvajanje politik, ki vplivajo na vsakodnevno življenje prebivalstva. V Sloveniji imajo ženske in moški pravno formalno enake politične pravice, vendar jim v praksi le-te ne zagotavljajo njihovega dejansko enakega položaja v političnem odločanju. Ženske so neustrezno zastopane na vseh ravneh odločanja v politiki, tako v voljenih kot imenovanih političnih telesih, tako na državni kot lokalni ravni.

Spremembe volilne zakonodaje za volitve v državni zbor, lokalne volitve in volitve v Evropski parlament so uvedle obvezen delež in sistem zastopanosti žensk in moških na kandidatnih listah. Analize zastopanosti in udeležbe žensk v političnem odločanju kažejo, da obstaja napredek pri zvišanju deleža žensk na voljenih

⁶ Vir: Blatnik, T. (ur.): Smernice za spodbujanje enakosti, Ljubljana: Združenje Manager, Sekcija managerk, 2012

položajih, vendar še ne dosega načela uravnotežene zastopanosti, ki pomeni vsaj 40 % zastopanost in s tem možnost bistvenega vpliva na politične odločitve.

Na predčasnih volitvah v Državni zbor RS leta 2011 je bilo izvoljenih 32,2 % poslank, na lokalnih volitvah leta 2010 je bilo izvoljenih 22,44 % mestnih in občinskih svetnic, županij je 10 oziroma manj kot 5 %. Leta 2013 je Slovenija dobila prvo predsednico vlade, ki ima v svoji ministrski ekipi dve ministrici, od tega eno brez resorja, med državnimi sekretarji oziroma sekretarkami je tretjina žensk (9 od skupaj 27)⁷.

Na delež in udeležbo žensk v političnem udejstvovanju in na najvišjih mestih odločanja poleg zakonskih določb močno vplivajo tudi drugi dejavniki. Na ravni političnih strank so pomembne konkretne zaveze in ukrepi za povečanje udeležbe in zastopanosti žensk v politiki, na primer akcijski načrti in drugi interni akti strank, uvrščanje žensk na kandidatnih listah na izvoljiva mesta. Med pomembnimi dejavniki za vključevanje žensk v politiko so tudi politična kultura znotraj strank ter v političnih telesih na vseh ravneh (lokalni, nacionalni in nadnacionalni) ter podporno ožje socialno in širše družbeno okolje. K temu prispeva tudi ozaveščenost splošne in politične javnosti o pomenu uravnotežene zastopanosti spolov ter odprava stereotipov o udejstvovanju in odločanju žensk in moških v politiki.

Pričakuje se, da projekti z navedenega pod-področja naslavlajo naslednje izzive za povečanje udeležbe in dejavne vloge žensk v političnem odločanju:

- krepitev znanja in ozaveščenosti strokovne in širše javnosti o položaju žensk v politiki na nacionalni in lokalni ravni ter o ovirah, ki ženskam otežujejo udejstvovanje in dostop do najvišjih položajev v političnem odločanju,
- odprava stereotipov o ženskah in stereotipov o moških v politiki ter krepitev znanja in ozaveščenosti o prednostih zagotavljanja raznolikosti spolov in enakosti žensk in moških v političnih strukturah, procesih in kulturi,
- sprejem in izvedba konkretnih ukrepov za povečanje zastopanosti in udeležbe ter za krepitev vloge žensk na vseh ravneh odločanja v politiki.

Prednostne ciljne skupine projektov so ženske z zanimanjem za politično udejstvovanje ter vodilne in druge položaje odločanja v politiki, potencialne kandidatke za volitve na lokalni, nacionalni in evropski ravni, politične stranke in širša javnost.

Vrste dejavnosti, ki jih NOR program prednostno pričakuje v projektih z navedenega pod-področja, so:

- raziskava ovir in potreb žensk za odločanje za vstop in delovanje v politiki ter izdelava predloga zakonodajnih sprememb oziroma ukrepov za zagotavljanje uravnotežene zastopanosti na državni in lokalni ravni,
- razvoj, uvedba in promocija modela dobre prakse in programa identifikacije, motiviranja in/ali razvoja kandidatke za mesta političnega odločanja na lokalni in državni ravni (npr. mentorstvo, krepitev sposobnosti, mreženje, vzornišтво),
- razvoj modela/orodja in sprejem ukrepov na ravni političnih strank za motivacijo žensk za vstop in delovanje v politiki ter spodbujanje ženskam prijazne politične kulture,
- dejavnosti javnega ozaveščanja za odpravo spolnih stereotipov v politiki ter o prednostih zagotavljanja raznolikosti spolov in enakosti žensk in moških v političnih strukturah, procesih in kulturi.

Pod-področje: Usklajevanje poklicnega in družinskega življenja

Usklajevanje poklicnega in družinskega oziroma zasebnega življenja je eden najpomembnejših pogojev za udejanjanje enakosti spolov v družbi, še posebej pri zaposlovanju in delu. Problem usklajevanja zasebnih in poklicnih obveznosti se kaže pri porabi in delitvi časa, upoštevanju zasebnih potreb v poklicni sferi in pri usklajevanju potreb zasebnega oziroma družinskega življenja s poklicnimi dejavnostmi žensk in moških.

⁷ Viri: SURS; lastni izračun MDDSZ;

Zaposlenost žensk in moških poleg zagotavljanja ekonomske neodvisnosti krepí tudi temelje za socialno varnost. Poleg formalnega - plačanega dela ženske in moški opravijo tudi veliko neformalnega - neplačanega dela, kot je na primer skrb za gospodinjstvo, otroke, ostarele in druge družinske člane in članice. Opravljanje teh oblik dela, torej koliko in katero delo opravljajo, se med ženskami in moškimi močno razlikuje.

Stopnja zaposlenosti žensk v Sloveniji je visoka in ženske, prav tako kot moški, večinoma delajo polni delovni čas. Stopnja zaposlenosti staršev, starih od 25 do 49 let je višja kot stopnja zaposlenosti oseb iste starostne skupine, brez otrok. Med tistimi, ki nimajo otrok je stopnja zaposlenosti žensk (83,0%) nekoliko višja kot pri moških (81,9%). Pri tistih, ki imajo otroke je obratno, stopnja zaposlenosti žensk (81,8%) je nižja kot pri moških (86,8%), pri čemer je razlika najvišja pri zaposlenih z otroki mlajšimi od 6 let (ženske 80,2% in moški 92,9%). Ženske bolj pogosto kot moški delajo krajši delovni čas. V starostni skupini od 25 do 49 let dela krajši delovni čas 8,7% žensk in 3,5% moških z otroki, pri čemer se s številom otrok poveča delež žensk, ki dela krajši delovni čas in je najvišji pri tistih, ki imajo tri ali več otrok (16%). Razlika v povprečni plači žensk in moških v Sloveniji je nizka (2,3%), vendar pa se plače med ženskami in moškimi razlikujejo po starostnih skupinah, prav tako obstaja razlika med moškimi in ženskami glede na to, ali imajo otroke ali ne. Vrzel je najvišja je v starostni skupini od 35 do 44 let, kjer znaša 12,7%; vrzel v plači moških in žensk z otroki je 15%⁸.

Vloga moških v družini se s časom precej spreminja, saj očetje prevzemajo vedno večjo vlogo pri negi in vzgoji otrok ter dejavneje sodelujejo tudi v gospodinjstvu. Podatki kažejo, da tri četrtine slovenskih očetov izrabi pravico do očetovskega dopusta v trajanju 15 dni po rojstvu otroka, pravico do preostalih 75 dni očetovskega dopusta izkoristi bistveno manj očetov, dobrih 20%. V zadnjih letih se rahlo povečuje tudi število očetov, ki koristijo del dopusta za nego in varstvo otroka (leta 2010 7%, dve tretjini očetov je koristilo največ tri mesece, tretjina od 7 do 12 mesecev). Skrb za otroke in gospodinjstvo je še vedno pretežno v domeni žensk, saj poleg plačanega dela družinskim obveznostim namenijo v povprečju 1 uro na dan več kot moški (ženske 4,5 ure in moški 3,5 ure na dan). Ženske so tudi tiste, ki večinoma izrabijo pravico do dela s krajšim delovnim časom zaradi starševstva (72 %) in tudi koriščenje odsotnosti z dela zaradi nege bolnega otroka je še vedno v domeni mater (80%)⁹.

Za zagotavljanje visoke zaposlenosti in tako ekonomske neodvisnosti žensk in moških je temeljnega pomena ustvarjanje pogojev za lažje in kakovostnejše usklajevanje poklicnih ter družinskih in zasebnih obveznosti zaposlenih žensk in moških. Poleg zakonskih določil, ki določajo enake pravice za oba starša oziroma spodbujajo k odpravljanju posredne diskriminacije zaradi spola ali starševstva, so pomembni tudi drugi ukrepi, ki omogočajo usklajevanje družinskih in poklicnih obveznosti. Ključnega pomena so dostopni in kakovostni vrtci ter dodatne storitve varstva otrok in gospodinjstvenega dela, nujne so tudi storitve skrbi za starejše, ki potrebujejo pomoč in oskrbo. Na ravni delodajalcev je odločilen sprejem ukrepov, ki omogočajo usklajen poklicni in karierni razvoj ter družinsko življenje zaposlenih. Pomembna je tudi odprava stereotipov in sprememba tradicionalnih vlog, z namenom zagotavljanja bolj enakovrednega partnerstva, enake odgovornosti in uravnotežene vloge žensk in moških v družinskem življenju. Večja delitev družinskega dela med partnerja na eni strani pomeni razbremenitev žensk dvojnega bremena profesionalne zaposlitve in skrbi za dom in družino, na drugi strani pa daje moškim možnost, da se dejavno vključijo v vzgojo in nego otrok ter domače delo.

Pričakuje se, da projekti z navedenega pod-področja naslavlajo naslednje izzive za zagotavljanje usklajenega poklicnega in družinskega življenja:

- krepitev znanja in ozaveščenosti zaposlenih, delodajalcev in oblikovalk/cev politik o usklajevanju poklicnega in družinskega življenja žensk in moških in o pomembnosti in dodani vrednosti takšnega delovnega okolja,
- odprava stereotipov o vlogah žensk in moških v družini in spodbujanje enakovredne porazdelitve domačega dela in starševskih odgovornosti med ženske in moške s poudarkom na spodbujanju dejavnega očetovstva in

⁸ Viri: Eurostat, OECD.

⁹ Vir: SURS.

- sprejem in izvedba konkretnih ukrepov za boljše usklajevanje poklicnega in družinskega bodeli na ravni organizacij ali storitev.

Prednostne ciljne skupine projektov so delodajalci in njihove kadrovske službe, socialni partnerji, zaposleni starši, očetje in širša javnost.

Vrste dejavnosti, ki jih NOR program prednostno pričakuje v projektih z navedenega pod-področja, so:

- razvoj, uvedba in promocija modela dobre prakse na ravni organizacij z razvitimi podpornimi ukrepi za zagotavljanje delovnega okolja, ki omogoča učinkovito usklajevanje poklicnega in družinskega življenja (model mora spodbujati in podpirati enakost spolov),
- ozaveščanje delodajalcev o usklajevanju poklicnega in družinskega življenja žensk in moških in o pomembnosti in dodani vrednosti takšnega delovnega okolja ter krepitev sposobnosti za uvedbo ukrepov na ravni organizacij,
- razvoj in vzpostavitev inovativnega modela dostopnih storitev, ki bodo zagotavljale lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja (model mora spodbujati in podpirati enakost spolov),
- dejavnosti javnega ozaveščanja o enakovredni porazdelitvi družinskega dela in starševskih odgovornosti med ženske in moške s poudarkom na spodbujanju dejavnega očetovstva,
- analiza zakonskih ukrepov za usklajevanje družinskega in poklicnega življenja z vidika kratkoročnih in dolgoročnih posledic za ženske na trgu dela in predlog ukrepov za izboljšanje prepoznanih problematičnih področij.

1.4.3. Dokumenti

Projekti NOR programa morajo biti izbrani in izvedeni v skladu z nacionalno zakonodajo in s pravno ureditvijo Norveškega FM ter NOR programa.

Temeljni dokumenti, ki urejajo Norveški FM in NOR program so:

- Sporazum med Kraljevino Norveško in Evropsko Unijo o Norveškem finančnem mehanizmu za obdobje 2009-2014 (UL EU L291/10 z dne 9. 11.2010);
- Memorandum o soglasju za izvajanje Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014, sklenjen med Kraljevino Norveško in Republiko Slovenijo dne 10. 5. 2011 (z dopolnitvami);
- Sporazum o Programu Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 z dne 8. 7. 2013 (z dopolnitvami);
- Uredba o izvajanju Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014;
- Sistem upravljanja in nadzora nad izvajanjem Finančnega mehanizma EGP 2009-2014 in Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 za Slovenijo;
- Izjava o odgovornosti in obveznosti MGRT v vlogi nacionalne kontaktne točke in nosilca Programa za Norveški finančni mehanizem (SI05) 2009-2014;
- Smernice, ki jih je za namen izvajanja Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 sprejelo norveško Ministrstvo za zunanje zadeve;
- Navodila in smernice nosilca NOR programa;
- Predlog Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 št. 544-11/2011/242 z dne 14. 11. 2012;
- Smernice Organa za potrjevanje.

Posebej pomembno je, da nosilci projektov in partnerji pri izvajanju projektov in poročanju spoštujejo tudi pravno podlago, opredeljeno na nivoju posameznega projekta:

- Pogodba o projektu,
- Sporazum o partnerstvu (v kolikor je projekt izveden v partnerstvu nosilca projekta s projektnimi partnerji).

Izvajanje projektov NOR programa mora biti skladno tudi z nacionalno zakonodajo, zlasti naslednjo:

- predpisi, ki urejajo postopke javnega naročanja,
- predpisi, ki urejajo državne pomoči,
- veljavno nacionalno zakonodajo, ki ureja izvajanje posameznih projektnih dejavnosti (npr. zakonodaja, ki ureja gradnjo objektov, okoljevarstvena zakonodaja).

Projekti pa morajo izkazovati tudi usklajenost in komplementarnost z ustreznimi nacionalnimi, regionalnimi, lokalnimi in sektorskimi razvojnimi strategijami in programi.

2. PRIPRAVA PROJEKTHNIH PREDLOGOV

Poglavje je strukturirano tako, da so najprej navedena najbolj splošna določila razpisa, pomembna za zasnovu projektnih predlogov (poglavje 2.1). Sledi opis osnovnih značilnosti projektov (poglavje 2.2), ki jih pričakuje NOR program v sklopu tega razpisa in ki bodo tudi predmet ocenjevanja kakovosti projektnih predlogov. Obenem pa so tu izpostavljeni tudi posebni pogoji razpisa, vezani na posamezne značilnosti projektov, ki jih projekti morajo spoštovati. Poglavje se nadaljuje z opisom upravičenih izdatkov (poglavje 2.3) in se zaključi z informacijami o pripravi popolne vloge in načinom in roki njene oddaje (poglavje 2.4) ter z informacijami o podpori prijaviteljem (poglavje 2.5).

2.1. Temeljna določila javnega razpisa

2.1.1. Področja in pod-področja razpisa

Razpis je v sklopu A razdeljen na dve področji razpisa, ki sta skladni s programskima področjema.

POMEMBNO
Področje razpisa A.1 – Pobude za javno zdravje ustreza programskemu področju Pobude za javno zdravje .
Področje razpisa A.2 – Enakost spolov ustreza programskemu področju Integracija načela enakosti spolov ter usklajevanje poklicnega in družinskega življenja .

Področji razpisa iz sklopa A sta nadalje razdeljeni na posamezna pod-področja razpisa, kot sledi:

Področje razpisa A.1 – Pobude za javno zdravje:

- *Pod-področje razpisa* **Zmanjševanje razlik v zdravju med skupinami uporabnikov**
- *Pod-področje razpisa* **Preprečevanje bolezni, povezanih z življenjskim slogom**
- *Pod-področje razpisa* **Izboljšanje storitev na področju duševnega zdravja**

Področje razpisa A.2 – Enakost spolov:

- *Pod-področje razpisa* **Odločanje na gospodarskem področju**
- *Pod-področje razpisa* **Odločanje na političnem področju**
- *Pod-področje razpisa* **Usklajevanje poklicnega in družinskega življenja**

POMEMBNO
Projekt se lahko v sklopu A prijavi le na eno od šestih zgoraj navedenih pod-področij razpisa.

Projekt mora biti vsebinsko osredotočen na doseganje cilja, učinka in rezultatov enega izbranega pod-področja razpisa.

A.2
Na področju razpisa Enakost spolov so zaželeni tudi t.i. »presečni projekti«.

To pomeni, da se projekti s področja Enakost spolov sicer morajo prijavi le na eno pod-področje in temu ustrezno biti vsebinsko prvenstveno osredotočeni na doseganje ciljev, učinkov in rezultatov izbranega pod-

področja, vendar je obenem zaželeno, da projekti vsebinsko segajo tudi na katero od ostalih dveh področij ter tako rešujejo več problemov hkrati oziroma rešujejo kompleksnejše probleme s področja Enakost spolov.

POMEMBNO

Institucija v vlogi prijavitelja lahko v sklopu A prijavi največ en projekt na posamezno pod-področje razpisa.

V praksi torej lahko ena institucija, ki ustreza pogojem upravičenosti prijavitelja z izbranega področja razpisa iz sklopa A, prijavi največ tri projekte na izbrano področje razpisa. V kolikor bo ista institucija oddala več kot eno vlogo na posamezno pod-področje, bo upoštevana zgolj prva prejeta, vse nadalje prejete vloge pa bodo zavržene.

Število projektov, v katerih lahko ista institucija sodeluje kot projektni partner, ni omejeno.

2.1.2. Razpoložljiva sredstva razpisa

Sofinanciranju projektov NOR programa, izbranih v okviru sklopa A javnega razpisa, je namenjenih skupaj 9.584.376 EUR nepovratnih sredstev, od tega 85% oz. 8.146.719,60 EUR namenskih sredstev norveškega FM in 15% oz. 1.437.656,40 EUR nacionalnega sofinanciranja¹⁰.

Za projekte s področja Pobude za javno zdravje (A.1) je namenjenih skupaj 8.457.425,00 EUR nepovratnih sredstev, ki so nadalje razdeljena po posameznih treh pod-področjih, kot sledi iz Tabele 1. Na ta način želi NOR program zagotoviti vsebinsko raznolikost projektov, skozi izvedbo katerih bi bili doseženi vsi trije učinki navedenega programskega področja in njim ustrezajoči rezultati programa (glej Prilogo 1: Cilji, učinki in rezultati NOR programa).

Drugače je s področjem Enakost spolov (A.2), kateremu je namenjenih skupaj 1.126.951,00 EUR nepovratnih sredstev. V okviru tega področja kljub njegovi vsebinski razčlenitvi na tri pod-področja NOR program zasleduje en skupen učinek. Povezano s tem tudi nepovratna sredstva tega področja niso razčlenjena na pod-področja, temveč ostajajo skupna za projekte iz vseh treh pod-področij.

Tabela 1: Razpoložljiva nepovratna sredstva razpisa za sklop A (v EUR)

Sklop A: področji in pod-področja razpisa		Namenska sredstva norveškega FM (85%)	Nacionalno sofinanciranje (15%)	Skupaj razpoložljiva nepovratna sredstva
A.1 – Pobude za javno	Pod-področje Zmanjševanje razlik v zdravju med skupinami uporabnikov	3.093.500,20	545.911,80	3.639.412,00
	Pod-področje Preprečevanje bolezni, povezanih z življenjskim slogom	2.033.999,85	358.941,15	2.392.941,00
	Pod-področje Izboljšanje storitev na področju duševnega zdravja	2.061.311,20	363.760,80	2.425.072,00
A.2 – Enakost spolov	Pod-področje Odločanje na gospodarskem področju	957.908,35	169.042,65	1.126.951,00
	Pod-področje Odločanje na političnem področju			
	Pod-področje Usklajevanje poklicnega in družinskega življenja			
SKUPAJ		8.146.719,60	1.437.656,40	9.584.376,00

¹⁰ Nepovratna sredstva sofinanciranja projekta predstavljajo do 90% (v primeru, kadar je prijavitelj NVO) oz. 95% (v primeru, kadar prijavitelj ni NVO) skupnih upravičenih stroškov projekta. Najmanj 10% (v primeru, kadar je prijavitelj NVO) oz. 5% (v primeru, kadar prijavitelj ni NVO) skupnih upravičenih stroškov projekta mora zagotoviti nosilec projekta kot lastno udeležbo (glej poglavje 2.2.5).

Število izbranih projektov za sofinanciranje je odvisno od višine razpoložljivih nepovratnih sredstev posameznih področij oz. pod-področij razpisa.

2.1.3. Trajanje projektov

Predpogoj za začetek izvajanja projekta je končna potrditev projekta s strani MGRT kot nosilca NOR programa. Začetek obdobja trajanja projekta tako lahko najbolj zgodaj nastopi z dnem, ko MGRT izda sklep o dodelitvi nepovratnih sredstev za sofinanciranje projekta. Obdobje trajanja projekta je opredeljeno v pogodbi o projektu.

POMEMBNO

Projekti morajo trajati najmanj 12 mesecev in se morajo končati najpozneje 30. 4. 2016.

Vse načrtovane projektne dejavnosti morajo biti izvedene v obdobju trajanja projekta. Prav tako v splošnem velja, da morajo v obdobju trajanja projekta nastati vsi izdatki projekta (glej poglavje 2.3).

Obdobje trajanja projekta ne vključuje obdobja priprave projektne predloga, pač pa zgolj obdobje izvajanja projekta.

Ne glede na obdobje trajanja projektov morajo nosilci projektov v določenih primerih spoštovati posebne pogoje, navedene v pogodbi o projektu, tudi po zaključku obdobja trajanja projekta.

Kadar je v okviru projekta kupljena nova oprema in se celotna kupnina opreme šteje kot upravičen strošek projekta, mora tako nosilec projekta zagotoviti, da še najmanj pet let po odobritvi poročila o zaključku projekta oprema ostane v lasti nosilca projekta ali partnerja, se uporablja v skladu s cilji projekta ter je ustrezno zavarovana in vzdrževana (glej poglavje 2.3).

2.1.4. Upravičeno območje dejavnosti

Dejavnosti projektov NOR programa se morajo prvenstveno izvajati **na območju Republike Slovenije**. Eden od ciljev norveškega FM je tudi krepitev odnosov med državo donatorico in državo prejemnico. Temu ustrezno se lahko dejavnosti projektov NOR programa izvajajo tudi **na območju Kraljevine Norveške**.

V splošnem velja, da so stroški projektne dejavnosti, izvedenih izven navedenega upravičenega območja, neupravičeni. V posebej utemeljenih primerih so dopustne izjeme, za katere mora nosilec projekta pridobiti predhodno odobritev s strani MGRT kot nosilca programa. Izjemo je v fazi priprave projektne predloga mogoče ustrezno utemeljiti že v prijavnici. Potrditev projektne predloga z vključno navedeno izjemo že hkrati pomeni odobritev upravičenosti izvedbe določene projektne dejavnosti izven upravičenega območja.

Ne glede na to, kje se izvajajo projektne dejavnosti, pa se morajo njihovi **učinki vselej odraziti v Republiki Sloveniji**. Tipičen primer projektne dejavnosti, ki se v določenih utemeljenih primerih lahko izvajajo izven območja Republike Slovenije, so študijski obiski, katerih učinek je večja usposobljenost strokovnjakov, ki delujejo v Sloveniji.

2.2. Osnovne značilnosti projektov

V poglavju so navedeni opisi osnovnih značilnosti posameznih elementov projekta, kot so vsebina projekta, projektno partnerstvo in proračun. Poglavje je strukturirano v pod-poglavja v skladu s sklopi kriterijev kakovosti, po katerih bodo projekti ocenjevani, znotraj vsakega pod-poglavja pa so navedeni tako *pogoji* razpisa, ki se tičejo obravnavanega elementa projekta, kot tudi *priporočila* NOR programa za pripravo kakovostnih projektnih predlogov.

2.2.1. Vsebinska ustreznost

Upravljanje finančnih mehanizmov in NOR programa sloni na metodi **k ciljem usmerjenega upravljanja** (*Results Based Management - RBM*). Bistvo metode je njena prvenstvena osredotočenost na doseganje ciljev in rezultatov in ne na dejavnosti in postopke. Pri tem je torej ključna postavitev jasnih ciljev, ki jih želimo doseči ter določitev ustreznih kazalnikov za merjenje napredka v smeri njihovega uresničevanja. Temeljni element RBM metode je »veriga dosežkov«, nekakšna rdeča linija, ki ponazarja pričakovane vzročno-posledične povezave med različnimi elementi (slika 1).

Slika 1: K rezultatom usmerjeno upravljanje

Za ponazoritev:

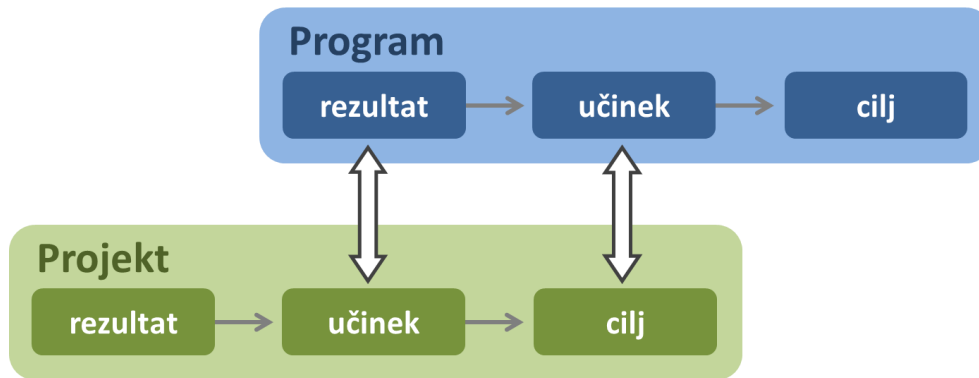
- **rezultat** (*ang. output*) je stvaren izdelek, blago ali storitev, izdelan/dobavljen/izveden v okviru programa/projekta. Rezultat je merljiv, neposredno izhaja iz izvedenih dejavnosti in prispeva k doseganju učinkov. Primer rezultata: *Baza kakovostnih, brezplačnih programov varovanja in krepitev zdravja za različne ciljne skupine otrok in mladostnikov v šolskem okolju.*
- **učinek** (*ang. outcome*) je verjetni kratkoročni in srednjeročni vpliv projekta/programa. Ko bodo doseženi vsi rezultati, se pričakuje, da bodo zelo verjetno doseženi tudi vsi učinki. Primer učinka: *Vzpostavitev in izvajanje novih celovitih programov in storitev za kronične bolezni, povezane z življenjskim slogom, za različne skupine uporabnikov.*
- **cilj** (*ang. objective*) je dolgoročen vpliv, za katerega ni nujno, da bo dosežen, bo pa stanje po izvedenem projektu/programu bliže zelenemu cilju kot pred njim. Primer cilja: *Zmanjšanje ali preprečitev bolezni povezanih z življenjskim slogom (krepitev zdravja za populacijo otrok in mladostnikov).*

NOR program ima posledično vzpostavljen jasen cilj, učinke in rezultate vsakega programskega področja posebej, k uresničevanju katerih morajo prispevati projekti. Govorimo o ciljeh, učinkih in rezultatih *na ravni programa*, ki so povzeti v Prilogi 1.

POMEMBNO

Projekt mora biti skladen s ciljem, učinkom in rezultati izbranega pod-področja, opredeljenimi v okviru NOR programa in mora zasledovati metodo k ciljem usmerjenega upravljanja.

Uporaba RBM metode v projektih pomeni, da mora tudi vsak projekt imeti vzpostavljeno »verigo dosežkov«, ki jo sestavljajo med seboj vzročno-posledično povezani cilji, učinki in rezultati *na ravni projekta*. Obenem pa morajo cilji, učinki in rezultati projekta jasno izhajati in se navezovati na cilje, učinke in rezultate programa oz. bolj natančno izbranega pod-področja NOR programa. Pri tem se smatra, da je *cilj projekta* enak *učinku programa*, ter da so *učinki projekta* enaki *rezultatom programa* (slika 2). Na ta način se želi zagotoviti, da bodo preko izvajanja projektov dejansko doseženi rezultati, učinki in cilji programa.

Slika 2: Povezava ciljev, učinkov in rezultatov na programski in projektni ravni

Pred zasnovano projektne ideje je zato ključnega pomena, da se prijavitelji in potencialni partnerji predhodno temeljito seznanijo z vsebino izbranih programskih področij in pod-področij ter soočijo in uskladijo »svoje«, torej s strani projektne partnerstva prepoznane interese z interesi programa.

Ali je projektni predlog vsebinsko skladen s pod-področjem razpisa, se bo v fazi ocenjevanja kakovosti projektov merilo z različnih vidikov:

- **skladnost problematike**, na kateri temelji predlog projekta, z izbranim pod-področjem;
- **skladnost specifičnih ciljev** projekta s cilji in nameni področja in pod-področja ter tudi z relevantnimi nacionalnimi in mednarodnimi strateškimi dokumenti;
- **skladnost učinkov in rezultatov** projekta s cilji pod-področja;
- **vsebinska ustreznost rezultatov projekta in projektnih dejavnosti**, pri čemer je zaželeno, da projekti med svoje dejavnosti vključijo eno ali več prednostnih vrst dejavnosti, ki jih NOR program pričakuje v projektih z izbranega pod-področja;
- **ustreznost ciljnih skupin** projekta, pri čemer projekti morajo naslavljati vsej eno od ciljnih skupin področja, na področju *Pobude za javno zdravje* pa bodo imeli dodatno prednost tisti projekti, ki naslavljajo prioritete ciljne skupine posameznega pod-področja.

2.2.2. Zasnova delovnega načrta

Projekt mora biti dobro strukturiran v delovnem načrtu, v snovanje katerega morajo biti vključeni vsi projektni partnerji in o katerem se morajo tudi vsi strinjati ter se zavezati k njegovi uspešni izvedbi.

Zasnova delovnega načrta temelji na naslednjih osnovnih elementih projekta:

- **Splošni cilj projekta:** enak je učinku izbranega pod-področja razpisa. Ker je za vsako pod-področje opredeljen en sam učinek, je z izborom pod-področja hkrati neposredno določen tudi splošni cilj projekta.
- **Specifični cilj projekta:** en ali več podrobnejših ciljev projekta, prilagojenih specifični situaciji, ki jo obravnava projekt. Opredelitev specifičnih ciljev projekta ni obvezno.
- **Učinki projekta:** na ravni projekta lahko prijavitelj kot učinek projekta izbere enega ali oba¹¹ rezultata programa, k doseganju katerih bo strmel projekt. V kolikor ocenjuje, da je to potrebno, pa lahko prijavitelj opredeli še dodaten nov učinek, ki mora biti tesno povezan s cilji projekta.
- **Rezultati projekta:** prijavitelj sam navede rezultate projekta, ki smiselno izhajajo iz načrtovanih dejavnosti in logično vodijo k učinkom projekta.
- **Dejavnosti projekta:** dejavnosti, ki bodo izvedene v okviru projekta in s katerimi bodo doseženi načrtovani rezultati projekta. Dejavnosti so smiselno razvrščene v delovne sklope projekta.

¹¹ Vsako pod-področje razpisa ima opredeljena po dva rezultata progama.

2.2.2.1. Logična povezanost vsebine

Vsak projekt mora biti smiselno zgrajen okoli osnovne linije ciljev-učinkov-rezultatov projekta. Poleg vsebinske skladnosti omenjene linije oz. verige dosežkov projekta z verigo dosežkov programa oz. področja, je pomembno, da je projekt tudi znotraj sebe v vseh elementih koherenten in komplementaren.

Pri ocenjevanju kakovosti projekta se bo ocenjevalo, ali se specifični cilji projekta jasno povezujejo s splošnim ciljem projekta, ali iz njih jasno izhajajo delovni sklopi in dejavnosti, ali se ti med seboj logično povezujejo ter jasno vodijo do vseh načrtovanih rezultatov projekta. Ocenjevalo pa se bo tudi, ali so vse načrtovane projektne dejavnosti resnično nujno potrebne za doseg zastavljenih ciljev in učinkov projekta in ali so vse logično vpete v linijo ciljev-učinkov-rezultatov projekta.

2.2.2.2. Izvedljivost delovnega načrta

Pomemben vidik snovanja delovnega načrta je njegova izvedljivost. V ta namen mora biti časovno sosledje izvajanja projektnih dejavnosti smiselno načrtovano, prav tako pa je pri tem potrebno imeti v mislih vse potencialne nevarnosti in tveganja, ki bi lahko ogrozila izvajanje projekta ter že v fazi priprave projektne predloga predvideti ukrepe za njihovo zmanjšanje ali odpravo.

Prijavitelj in partnerji morajo kljub morebitnim nepredvidenim situacijam biti sposobni izvesti vse načrtovane projektne dejavnosti in doseči vse načrtovane rezultate projekta v danem časovnem okviru, t.j. v obdobju trajanja projekta. Pri tem je pomembno vedeti, da se morajo vsi projekti NOR programa zaključiti najkasneje 30. 4. 2016 in morebitno naknadno podaljšanje obdobja trajanja projekta na čas po tem datumu ni mogoče.

Pomembna pa sta tudi finančni in kadrovski vidik izvedljivosti, prijavitelj in partnerji morajo namreč zasnovati projekt tako, da bodo lahko izvedli vse projektne dejavnosti in dosegli vse načrtovane rezultate s predvidenimi finančnimi in kadrovskimi viri.

2.2.2.3. Delovni sklopi

Delovni načrt vsakega projekta mora biti smiselno strukturiran v **največ 6 delovnih sklopov**, pri čemer sta **dva obvezna** za vse projekte: upravljanje in koordinacija (DS1) ter informiranje in obveščanje (DS2).

DS1 – upravljanje in koordinacija

Vsak projekt v DS1 predvidi vse dejavnosti, ki se tičejo koordinacije projektnih dejavnosti ter spremljanja in poročanja o napredku projekta. Poleg tega upravljanje projekta zajema tudi vzpostavitev upravljaljske strukture, potrebne za uspešno izvedbo projektih dejavnosti (npr. odločitveno ali posvetovalno telo, projektna ekipa), metode prenosa informacij med partnerji (notranja komunikacija), vmesnega notranjega vrednotenja uspešnosti izvajanja projekta, računovodski sistem itd.

Odgovornost za uspešno upravljanje in koordinacijo nosi nosilec projekta, ključno pa je, da je sistem upravljanja in koordinacije čim bolj preprost in transparenten ter da vsak projektni partner jasno pozna ter se strinja s svojo vlogo v njem.

Priporoča se, da za DS1 ni namenjenih več kot 10% vseh upravičenih stroškov projekta.

DS2 – informiranje in obveščanje

V tem delovnem sklopu je potrebno predvideti vse dejavnosti informiranja, obveščanja in ozaveščanja javnosti, ki bodo izvedene v okviru projekta. Pri tem je potrebno spoštovati navodila glede informiranja in obveščanja javnosti, ki so navedena v poglavju 2.2.6.2. Prijavitelj pa mora informiranje in obveščanje javnosti celovito opisati tudi v obveznem *Načrtu informiranja in obveščanja*, ki je del prijavnice.

Ostali delovni sklopi

Ostale delovne sklope opredeli prijavitelj s partnerji v skladu s cilji in nameni projekta ter v skladu s zahtevami in priporočili razpisa, v katere smiselno razvrsti načrtovane dejavnosti. Največje število ostalih delovnih sklopov projekta je 4.

2.2.2.4. Kazalniki

Za namen spremljanja napredka pri doseganju rezultatov in učinkov projekta mora vsak projekt imeti vzpostavljen sistem kazalnikov. Pri snovanju kazalnikov je koristno zasledovati princip SMART¹², kar pomeni, da naj bodo kazalniki specifični, merljivi, dosegljivi, relevantni in časovno določni.

Kazalniki učinkov projektov

V skladu s zahtevo, da je učinek projekta vsaj eden od rezultatov programa na izbranem pod-področju (glej poglavje 2.2.1), so torej kazalniki tovrstnih učinkov projekta že opredeljeni vnaprej kot kazalniki izbranega rezultata programa.

Primer: projekt s pod-področja *Zmanjševanje razlik v zdravju med skupinami uporabnikov* kot enega od učinkov projekta izbere *Večjo usposobljenost strokovnjakov na področju enakosti zdravja in dela z ranljivimi skupinami*, ki je opredeljen kot eden od dveh rezultatov tega pod-področja na ravni programa. Kazalnik učinka projekta je torej enak kazalniku izbranega rezultata programa, ki je *Število usposobljenih strokovnjakov*.

V kolikor projekt dodatno opredeli nov učinek, ki ni opredeljen na ravni programa kot rezultat, prosto določi nov kazalnik učinka.

Kazalniki rezultatov projekta

Rezultate projekta in njihove kazalnike opredeli prijavitelj s svojimi partnerji.

2.2.3. Inovativnost in trajnost projekta

Kvalitetni projekti NOR programa razvijajo in uvajajo **inovativne** rešitve, pobude, pristope in modele, ki presejajo obstoječo prakso na izbranem področju v Sloveniji.

A.1

Pričakuje se, da projekti s področja *Pobude za javno zdravje* na inovativen način nadgrajujejo obstoječe programe javnega zdravstva, šolstva in socialnega varstva ter prispevajo k razvoju dolgoročnih sistemskih rešitev na izbranem področju ob zagotovitvi institucionalne in finančne trajnosti projekta tudi po njegovem zaključku.

Poleg tega se pričakuje, da se v okviru projektov vzpostavijo učinkoviti mehanizmi in strukture, ki bodo zagotovili tako finančno kot institucionalno **trajnost** rezultatov projekta. Po eni strani bodo torej kot bolj kakovostni obravnavni tisti projekti, ki bodo imeli vzpostavljena partnerstva in strukture, s katerimi bo omogočeno nadaljevanje izvajanja dejavnosti tudi po zaključku financiranja ter bodo tako prinašali trajnejše, dolgoročne rešitve za ciljne skupine. Po drugi strani pa se vidika trajnosti projekta dotika tudi vidik katalizatorskega učinka projekta. Kot bolj kakovostni bodo prepoznani projekti s potencialom, da postanejo vzorčni primeri za reševanje enakih ali podobnih problemov in izzivov v Republiki Sloveniji.

¹² SMART = Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time-related

2.2.4. Projektno partnerstvo

2.2.4.1. Upravičenost prijaviteljev

Prijavitelj je institucija, za katero veljajo posebni pogoji upravičenosti, ki je odgovorna za pripravo projekta in ki v imenu celotnega partnerstva predloži projektno vlogo. Prijavitelj v primeru odobritve projekta postane nosilec projekta in v imenu celotnega projektne partnerstva sklene pogodbo o projektu z MGRT kot nosilec programa ter v imenu celotnega partnerstva nosi vso odgovornost za izvedbo projekta ter za vse postopke v zvezi z zadevnim projektom.

A.1

Kot prijavitelj projekta s področja *Pobude za javno zdravje* je upravičena vsaka pravna oseba javnega prava ali neprofitna pravna oseba zasebnega prava, ustanovljena v Republiki Sloveniji, ali medvladna organizacija, ki deluje v Republiki Sloveniji.

A.2

Kot prijavitelj projekta s področja *Enakost spolov* je upravičena vsaka pravna oseba javnega prava ali neprofitna pravna oseba zasebnega prava, ustanovljena v Republiki Sloveniji, ali medvladna organizacija, ki deluje v Republiki Sloveniji. Kot prijavitelj je upravičena tudi pravna oseba zasebnega prava, ki deluje kot profitna organizacija, vendar le v primeru, če bodo v projekt vključeni vsaj trije partnerji, ki bodo imeli koristi od rezultatov projekta in da so vsi upravičeni stroški projekta namenjeni izključno za neprofitne projektne dejavnosti.

Potencialni prijavitelji projektov na obeh področjih NOR programa so tako na primer nevladne organizacije, lokalne skupnosti, socialni partnerji, javni zavodi in druge javne institucije, kot so centri osnovnega zdravstvenega varstva, centri za socialno delo, izobraževalne ustanove, itd.

V kolikor je prijavitelj **nevladna organizacija**, veljajo posebni pogoji glede stopnje in načina sofinanciranja projekta (glej poglavje 2.2.5). Za potrebe tega razpisa so nevladne organizacije tiste organizacije, ki:

- so prostovoljno ustanovljene;
- so pravne osebe, ki so jih ustanovile osebe zasebnega prava in delujejo kot društvo, zveza društev, zavod, skupnost zavodov, ustanova, zadruga, lokalni mladinski svet, ali tisti sestavni deli registriranih cerkva ali verskih skupnosti, ki imajo pravno osebnost na podlagi Zakona o verski svobodi in opravljajo javno koristno dejavnost na področjih iz 1. odstavka 30. člena Zakona o društvih – Zdru-11;
- so neprofitne (na podlagi zakona ali svojih temeljnih aktov: statut, ustanovitveni akt, drugih pravil delovanja), kar pomeni, da presežka prihodkov nad odhodki ali dobička ne delijo med člane ali ustanovitelje oz. lastnike, ampak ga v celoti namenjajo za uresničevanje svojega namena ali ciljev;
- niso ustanovljene zaradi osebnih koristi ali pridobivanja dobička in se ne ukvarjajo z uresničevanjem gospodarskih interesov svojih članov;
- so neodvisne od Vlade RS, drugih organov oblasti ali javnih institucij na lokalni, regionalni in nacionalni ravni, političnih strank ali gospodarskih organizacij;
- delujejo v javnem prostoru in za dobrobit ljudi, skupin ali družbe kot celote;
- delujejo na podlagi demokratičnih vrednot in človekovih pravic.

Med nevladne organizacije tako NE sodijo organizacije:

- katerih kot ustanovitelji nastopajo osebe javnega prava (ali kot edini ustanovitelj ali kot soustanovitelj);

- ki v svojih temeljnih aktih (statut, ustanovitveni akt, pravila...) nimajo izrecno navedeno, da so neprofitne, v kolikor jim tega ne predpisuje že zakon;
- v katerih več kot polovico članov organa upravljanja ali nadzora predstavljajo predstavniki gospodarstva, političnih strank ali oseb javnega prava;
- socialni partnerji, verske skupnosti in politične stranke.

Za sodelovanje na razpisu mora prijavitelj izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- ni v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije ali izbriša brez likvidacije,
- ni bil na dan 31. 12. v letu pred objavo javnega razpisa v stanju insolventnosti, kot jo opredeljuje 14. člen Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPPP) (Uradni list RS, št. 63/13 UPB7),
- ni v težavah, ne prejema in tudi ni v postopku pridobivanja finančne pomoči države po Smernicah skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij (Uredba 2004/C 244/02),
- ni za isti namen, ki vsebuje elemente državnih pomoči, že sofinancirani iz javnih virov, niti niso v postopku pridobivanja javnih virov (lokalni, državni ali EU proračun),
- ni na seznamu subjektov, za katere velja prepoved po 35. členu Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 45/2010, 26/2011, 30/2011 - Skl. US, 43/2011),
- dejanski lastnik gospodarskega subjekta v skladu z 19. členom Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 60/07, 19/10, 77/11 in 108/2012 - ZIS-E) ni vpleten v postopke pranja denarja ali financiranja terorizma,
- ne deluje v nasprotju z Zakonom o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/2008, 40/2009, 26/2011, 87/2011, 57/2012, 39/2013 - Odl. US, 63/2013 - ZS-K),
- ima poravnane vse obveznosti do Republike Slovenije iz naslova javnih dajatev in prispevkov,
- za projekt, ki ga prijavlja, ni pridobil oz. ni v postopku pridobivanja sredstev iz drugih javnih virov¹³ (npr. državnega proračuna, proračuna lokalnih skupnosti, sredstev EU, sredstev Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma),
- je neposredno odgovoren za pripravo in vodenje predlaganega projekta, ne sme delovati kot posrednik,
- ima zadostne vire financiranja, da zagotovi obstoj institucije v obdobju trajanja projekta in da zagotovi potrebna finančna sredstva za izvedbo projekta,
- ni bil pravnomočno kazensko obsojen za kazniva dejanja določena v 25. členu Zakona o kazenski odgovornosti pravnih oseb (Uradni list RS, št. 59/1999, 12/2000 - popr., 50/2004, 65/2008, 57/2012).

V skladu z določilom, da prijavitelj ne sme delovati kot posrednik, kot prijavitelj tako niso upravičena svetovalna podjetja, katerih glavna registrirana dejavnost, kot tudi projektna dejavnost je poslovno svetovanje, koordinacija, upravljanje, komunikacija ipd. (projektne dejavnosti v DS1 – upravljanje in koordinacija).

Prijavitelj s podpisom *Izjave prijavitelja* zagotavlja, da izpolnjuje vse navedene pogoje.

V kolikor bo v fazi preverjanja administrativne ustreznosti in upravičenosti prijavitelj ocenjen kot neupravičen, bo vloga zavržena.

¹³ Namen te določbe je poleg preprečitve dvojnega financiranja predvsem zagotoviti, da se bo projekt prvenstveno istovetil z NOR programom oz. da bo program imel glavno »lastništvo« nad projektom. V kolikor je prijavitelj za isti projekt že pridobil druga javna sredstva ali je zaprosil zanje, bo vloga zavržena. Po odobritvi projekta pa lahko prijavitelj pridobi druga javna sredstva zgolj za pokritje lastne udeležbe. V nobenem primeru ne sme priti do dvojnega financiranja. V takem primeru mora pred podpisom pogodbe ali med izvajanjem projekta o tem takoj obvestiti nosilca programa in jasno razmejiti vire financiranja s predložitvijo celotne finančne konstrukcije projekta.

2.2.4.2. Upravičenost partnerjev

V okviru tega razpisa NOR program spodbuja, da se posamezen projekt izvaja v partnerstvu več institucij, med njimi tudi z institucijo iz države donatorice. V ta namen prijavitelj oz. nosilec projekta sklene projektno partnerstvo z eno ali več institucijami v vlogi partnerjev.

POMEMBNO

Za upravičenega partnerja se šteje vsaka pravna oseba javnega ali zasebnega prava s sedežem v Republiki Sloveniji ali v Kraljevini Norveški ali vsaka medvladna organizacija, ki dejavno sodeluje in učinkovito prispeva k pripravi in izvajanju projekta.

Partner mora imeti z nosilcem projekta skupni gospodarski in socialni cilj, ki ga uresničujeta skupaj z izvajanjem projekta. Poleg nosilca projekta morajo tudi vsi partnerji imeti aktivno vlogo v projektu ter morajo biti finančno in kadrovske sposobni izvesti načrtovane projektne dejavnosti.

V primeru, da kateri od partnerjev ni upravičen do sodelovanja, bo vloga zavržena.

Kadar prijavitelj prijavlja projekt s partnerji, mora k vlogi priložiti s strani partnerjev podpisane in žigosane *Izjave o partnerstvu*. V primeru odobritve projekta, nosilec projekta sklene *Sporazum o partnerstvu* z vsemi v projektu sodelujočimi partnerji (glej poglavje 4.1).

2.2.4.3. Kakovostno partnerstvo

Pri oblikovanju projektnega partnerstva je pomembno upoštevati različne vidike kakovosti partnerstva, ki jih NOR program prepoznava kot pomembne in bodo tako presojani v fazi ocenjevanja kakovosti projekta.

Raznoliko partnerstvo

Zaželeno je, da se za namen izvajanja projektov na obeh področjih razpisa vzpostavijo široka in raznolika partnerstva z raznolikimi pristojnostmi, znanji in izkušnjami s pod-področja, ki ga obravnava posamezen projekt. S tovrstnimi partnerstvi bodo namreč projekti lažje reševali izbrano problematiko in uresničevali zastavljene cilje na celovit in komplementaren način ter preko različnih izvedbenih poti, ki jih ima vsak partner na voljo. Posebej zaželena so tripartitna partnerstva med NVO, javnimi zavodi in lokalnimi skupnostmi.

A.1

Zaželeno je, da so partnerstva **interdisciplinarna** in **med-sektorska**, kar se bo posebej vrednotilo pri projektih s področja *Pobude za javno zdravje*, kjer je poudarek predvsem na povezovanju področij zdravstva, sociale in šolstva, ob vključevanju nevladnega sektorja.

Bilateralno partnerstvo

Poseben poudarek NOR programa je na spodbujanju aktivnega sodelovanja med institucijami iz Slovenije in institucijami iz države donatorice. Posledično je zaželeno, da se projekt izvaja v partnerstvu z institucijo z Norveške, ki lahko pomembno prispeva k doseganju načrtovanih ciljev in učinkov projekta. Pri ocenjevanju kakovosti partnerstva se bo poleg same vključenosti institucije z Norveške v partnerstvo ocenjevala tudi njena aktivna vključenost v izvajanje jedrnih, t.j. glavnih vsebinskih projektnih dejavnosti in s tem njen vsebinski prispevek k izvedbi projekta.

Strokovna usposobljenost

Obstajati mora močna povezanost med predvidenimi cilji in učinki projekta ter usposobljenostjo in pristojnostjo vsake institucije, ki nastopa v vlogi nosilca projekta ali partnerja. Pričakuje se, da imajo prijavitelj in partnerji bogata znanja in izkušnje s področja v projektu obravnavane problematike, ki jih med drugim izkazujejo z ustreznimi domačimi in tujimi referencami.

Aktivna vloga

Vsak partner, tudi morebitni partner z Norveške, mora imeti jasno določeno vlogo v projektu, s katero mora dejavno prispevati k doseganju načrtovanih učinkov in ciljev projekta. Pričakuje se, da so vsi partnerji (pro)aktivno udeleženi že v proces priprave projektnega predloga ter so vsi zavezani k angažiranemu ter uspešnemu izvajanju projektnih dejavnosti, kar bo posebej vrednoteno pri projektih s področja *Enakost spolov*. Pri oblikovanju partnerstev se je potrebno izogibati t.i. navideznim partnerjem z zanemarljivo vlogo v projektu ali partnerjem, ki v projektu nastopajo kot posredniki.

Upravljalvska usposobljenost prijavitelja

Ključna vloga pri pripravi in izvajanju projekta ima prijavitelj oz. nosilec projekta. Pričakovano je, da je prijavitelj eden od ključnih akterjev z bogatimi izkušnjami in znanji z vsebinskega področja, ki ga projekt obravnava. Obenem je prijavitelj oz. nosilec projekta odgovoren za upravljanje in koordinacijo izvedbe projekta ter notranjo komunikacijo med partnerji, prav tako pa v imenu celotnega partnerstva nosi finančno odgovornost za dodeljena nepovratna sredstva. Zato se v vlogi prijaviteljev pričakuje in posebej vrednoti institucije z izkušnjami in znanji tudi s področja upravljanja tovrstnih projektov. Pri ocenjevanju kakovosti partnerstva se bo tako ocenjevalo tudi, ali ima prijavitelj ustrezna znanja in izkušnje s področja upravljanja projektov in ali ima zagotovljene usposobljene kadre za upravljanje in koordinacijo projekta. Pri tem bodo imeli prednost tisti z znanji in izkušnjami s področja upravljanja projektov, financiranih iz skladov EU ali drugih mednarodnih virov.

Velikost partnerstva

Kljub temu, da NOR program spodbuja oblikovanje partnerstev za izvedbo posameznih projektov, pa vključitev partnerja v projekt ni pogoj za prijavo vloge. Število partnerjev v projektu tudi ni omejeno navzgor. Vendar je pomembno, da se pri oblikovanju partnerstva zasleduje ne le njegova ustreznost, pač pa tudi učinkovitost. V izogib preveliki kompleksnosti predvsem z vidika koordinacije in upravljanja projekta se priporoča, da je v posamezno projektno partnerstvo vključenih do 5 institucij.

POMEMBNO

Dodatna priporočila glede iskanja in vzpostavljanja kakovostnega projektnega partnerstva so na voljo na spletni strani FM: <http://eeagrants.org/Partnerships/Participate-in-projects>.

2.2.4.4. Podpora bilateralnemu sodelovanju**Dodatna finančna podpora**

Prijaviteljem projektov so za namen finančne podpore pri iskanju in vzpostavljanju partnerstev z institucijami iz države donatorice ter za pripravo projektnega predloga v tovrstnem partnerstvu na voljo dodatna nepovratna sredstva iz **Sklada za bilateralne odnose na ravni NOR programa** (v nadaljevanju: Bilateralni sklad), iz ukrepa a.

Sredstva bodo kot povračilo stroškov povrnjena tistim nosilcem projektov, katerih projekti bodo izbrani na javnem razpisu in bodo izvedeni v partnerstvu z institucijo s sedežem v Kraljevini Norveški. Prijavitelj v ta namen izpolni *Zahtevek za povračilo iz bilateralnega sklada – sklop A* (v nadaljevanju: Zahtevek), ki je del razpisne dokumentacije in ga priloži k vlogi. Po potrditvi projekta nosilec projekta predloži nosilcu NOR programa tudi vsa dokazila o nastalih izdatkih.

Prijavitelj lahko v Zahtevku zaprosi za do 100% povračilo upravičenih stroškov. Pri tem se šteje, da so stroški upravičeni, če so nastali med 1. 7. 2013 in dnevom oddaje vloge na ta razpis. Izjemoma se šteje, da so stroški, za katere se izda račun v zadnjem mesecu upravičenosti, upravičeni, če so plačani v roku tridesetih dni po končnem datumu upravičenosti, to je dan oddaje vloge na ta razpis. Sredstva Bilateralnega sklada se lahko koristi za povračilo stroškov, ki nastanejo zaradi iskanja partnerjev na Norveškem in vzpostavljanja

stikov, stroškov razvoja partnerstva ter priprave skupne prijave projekta. To so potni stroški in stroški sestankov, kakor tudi stroški sodelovanja na konferencah, seminarjih, tečajih in delavnicah v državi donatorici in stroški obiskov strokovnjakov za izmenjavo znanj in izkušenj.

Potni stroški, ki vključujejo tudi dnevnice, so upravičeni stroški, če so v skladu z običajno prakso nosilca projekta in partnerja glede potnih stroškov in ne presegajo ustreznih nacionalnih lestvic. Pri povračilu potnih stroškov se upoštevajo stroški javnega prevoza. Izbiro prenočišča naj vodi načelo dobrega upravljanja javnih sredstev in naj ne presega 130€ na osebo/noč. Upoštevajo se veljavna pravila o državni pomoči in javnih naročilih. Javna naročila morajo biti v skladu z dobro gospodarsko prakso, vključno z odgovornostjo, omogočati morajo popolno in pošteno konkurenco med morebitnimi izvajalci ter zagotavljati najboljšo uporabo sredstev bilateralnega sklada.

Višina dejansko povrnjenih nepovratnih sredstev bo odvisna od izkazanega interesa prijaviteljev in razpoložljivih sredstev Bilateralnega sklada, v vsakem primeru pa ne sme presegati 5.000 EUR na projekt.

Podpora pri iskanju norveških partnerjev

Poleg splošne podpore nosilca programa (glej poglavje 2.5) bosta v fazi odprtja razpisa podpora pri iskanju in vzpostavljanju stikov z norveškimi partnerji nudila tudi Veleposlaništvo Kraljevine Norveške s sedežem v Budimpešti, ki pokriva Republiko Slovenijo ter Urad za finančne mehanizme v Bruslju:

Veleposlaništvo Kraljevine Norveške (Royal Norwegian Embassy)

Ostrom u. 13, H-1015 Budimpešta

Tel: + 36 1 325 33 00

E-naslov: emb.budapest@mfa.no Kontaktna oseba: ga. Katrine Steinfeld

E-naslov: katrine.steinfeld@mfa.no

Tel: + 36 1 325 33 00

Urad za finančni mehanizem (Financial Mechanism Office)

12-16 Rue Joseph II, 1000 Bruselj

Tel: +32 2 286 1701

E-naslov: info-fmo@efta.int

Podpora pri iskanju norveških partnerjev v projektih s področja *Pobude za javno zdravje* bo v fazi odprtja razpisa nudil tudi programski partner za navedeno področje:

Norveški inštitut za varovanje zdravja (Folkehelseinstituttet)

Kontaktna oseba: ga. Elizabeth Peacocke

E-naslov: elizabeth.peacocke@fhi.no

Pri iskanju stikov z *nevladnimi organizacijami* iz držav donatoric pa nudi pomoč tudi spletni portal za NVO partnerstva, sicer prvenstveno namenjen izvajanju NVO programov v okviru FM:

NGO Partnership Portal:

www.ngonorway.org

ali njihova [Facebook](#) stran

2.2.5. Proračun projekta

Finančni načrt projekta, zasnovan v prijavnici, tvorijo upravičeni stroški projekta. Ti so v določenem deležu sofinancirani iz nepovratnih sredstev, ki jih sestavljajo namenska sredstva norveškega FM (85%) in nacionalno sofinanciranje iz proračuna RS (15%). Preostala sredstva zagotovi nosilec projekta v imenu celotnega partnerstva kot lastno udeležbo.

Nepovratna sredstva za sofinanciranje projektov so zagotovljena na proračunskih postavkah MGRT. Izbranemu projektu bodo nepovratna sredstva, torej tako namenska sredstva norveškega FM, kot tudi sredstva nacionalnega sofinanciranja, dodeljena s pogodbo o projektu, ki bo sklenjena med nosilcem projekta in MGRT kot nosilcem programa (glej poglavje 4.1).

2.2.5.1. Sofinanciranje

Deleži sofinanciranja so odvisni od tega, ali je nosilec projekta nevladna organizacija:

- **Nosilec projekta ni NVO:** upravičeni stroški projekta se lahko sofinancirajo do največ 95% iz nepovratnih sredstev, medtem ko mora nosilec projekta preostalih 5% ali več zagotoviti kot lastno udeležbo.
- **Nosilec projekta je NVO:** upravičeni stroški projekta se lahko sofinancirajo do največ 90% iz nepovratnih sredstev, medtem ko mora NVO kot nosilec projekta preostalih 10% ali več zagotoviti kot lastno udeležbo. Pri tem lahko NVO kot nosilec projekta lastno udeležbo na ravni celotnega projekta zagotovi v celoti v denarju ali pa delno v denarju (najmanj 50% lastne udeležbe) in delno v naravi kot »in-kind« v obliki prostovoljskega dela (do največ 50% lastne udeležbe). Uveljavljanje deleža lastne udeležbe v naravi v obliki prostovoljskega dela je tako dovoljeno le v primeru, ko je nosilec projekta nevladna organizacija. Pri prikazu nematerialnega deleža lastne udeležbe v obliki prostovoljskega dela se smiselno upošteva Zakon o prostovoljstvu (UI RS, št. 10/2011) in Pravilnik o področjih prostovoljskega dela in vpisniku (Ur.l. RS, št. 48/2011, 60/2011). Način prikaza prispevka v naravi v obliki prostovoljskega dela in njegovo uveljavljanje je navedeno v poglavju 2.3.

V primerih, kadar za projekt ali njegovo dejavnost veljajo pravila o državni pomoči (glej poglavje 2.2.6.3), se delež sofinanciranja projekta določi v skladu z omenjenimi veljavnimi pravili.

2.2.5.2. Višina proračuna

Razpis za vsako področje posebej določa najvišjo in najnižjo dopustno višino zaprosenih nepovratnih sredstev projekta.

A.1
Projekti s področja Pobude za javno zdravje:
- najnižji zaproseni znesek nepovratnih sredstev je 170.000 EUR
- najvišji zaproseni znesek nepovratnih sredstev je 1.000.000 EUR

A.2
Projekti s področja Enakost spolov:
- najnižji zaproseni znesek nepovratnih sredstev je 50.000 EUR
- najvišji zaproseni znesek nepovratnih sredstev je 250.000 EUR
Zaželeni so projekti, ki bodo kandidirali za nepovratna sredstva v višini 100.000 EUR ali več.

Za področje Enakost spolov je sicer predvidena shema majhnih donacij, ki je namenjena sofinanciranju finančno skromnejših projektov. Vendar kljub temu NOR program spodbuja, da se tudi na to področje

prijavijo projekti, bogati z vidika načrtovanih projektnih dejavnosti in bodo tako bistveno prispevali k vzpostavljanju enakosti spolov v Sloveniji in usklajevanju družinskega in poklicnega življenja. Pričakuje se, da bodo tovrstni projekti potrebovali za izvedbo dejavnosti vsaj 100.000 EUR nepovratnih sredstev.

Tabela 2 : *Primeri proračunov projektov (v EUR)*

	Nepovratna sredstva		Lastna udeležba		Skupaj upravičeni stroški projekta
	<i>Namenska sredstva norveškega FM</i>	<i>Nacionalno sofinanciranje</i>	<i>V denarju</i>	<i>V naravi («in-kind»)</i>	
Projekt 1: nosilec projekta ni NVO	237.500 (95%)		12.500 (5%)		250.000 (100%)
	201.875 (85% od 95% = 80,75%)	35.625 (15% od 95% = 14,25%)	12.500 (5%)	0 (ni upravičeno)	
Projekt 2: nosilec projekta je NVO	135.000 (90%)		15.000 (10%)		150.000 (100%)
	114.750 (85% od 90% = 76,5%)	20.250 (15% od 90% = 13,5%)	7.500 (50% od 10%= 5%)	7.500 (50% od 10%= 5%)	

V primerih, kadar za projekt ali njegovo dejavnost veljajo pravila o državnih pomočeh (glej poglavje 2.2.6.3), se višina dodeljenih nepovratnih sredstev za sofinanciranje projekta določi v skladu z omenjenimi veljavnimi pravili. Višina zaprosenih nepovratnih sredstev se zniža pri projektih, ki ustvarjajo prihodke, ob pogoju, da zanje ne veljajo pravila o državnih pomočeh (glej poglavje 2.2.6.4).

2.2.5.3. Kakovostno zasnovan finančni načrt

Kakovostno zasnovan finančni načrt projekta sledi načelu stroškovne učinkovitosti projekta. Kaj to pomeni?

Vsi stroški projekta morajo biti potrebni in smotrno načrtovani za doseg predvidenih ciljev, učinkov in rezultatov projekta preko izvedbe načrtovanih dejavnosti. Potrebost in smotrnost stroškov projekta mora biti ustrezno utemeljena, še posebno v primerih po višini izstopajočih stroškov. Pri tem gre predvsem za utemeljitev razumnega razmerja med stroški in koristmi (*»value for money«*), pri katerem morajo projekti zasledovati princip čim nižje cene za čim boljše kakovost storitev oz. blaga.

Glavnina sredstev mora biti namenjenih izvedbi jedrnih projektnih dejavnosti, t.j. »vsebinskih« dejavnosti, ki neposredno pripevajo k uresničevanju ključnih »vsebinskih« rezultatov in učinkov projekta. Posledično je podpornim projektnim dejavnostim, kot je upravljanje in koordinacija projekta (DS1), namenjen čim bolj smotrno načrtovan majhen delež sredstev. Razpis ne postavlja omejitev deleža proračuna za DS1 - upravljanje in koordinacija projekta, zaželeno pa je, da zanj ni predvidenih več kot 10% vseh upravičenih stroškov projekta.

Sorodno velja tudi za omejitve glede kategorije administrativnih stroškov, za katero ne veljajo omejitve, je pa zaželeno, da zanje ni predvidenih več kot 10% vseh upravičenih stroškov projekta.

POMEMBNO

Stroški nakupa nove opreme ne smejo presegati 30% vseh upravičenih stroškov projekta.

Finančni načrt projekta po letih mora biti skladen s časovnim načrtom izvajanja projektnih dejavnosti. Poleg časovne izvedljivosti mora biti finančni načrt tudi ekonomsko izvedljiv, kar pomeni, da imajo nosilec projekta in partnerji zagotovljena finančna sredstva po predvidenih rokih za izvajanje projektnih dejavnosti, s katerimi bodo premostili obdobje med nastalimi izdatki in dejanskim povračilom nepovratnih sredstev. V kolikor se namerava v projektu, v katerem sodeluje NVO, del lastne udeležbe zagotoviti v naravi (*»in-kind«*), je z vidika izvedljivosti pomembna tudi razpoložljivost predvidenih nematerialnih virov.

V skladu s pričakovano aktivno vlogo vseh partnerjev v projektu pa se tudi pričakuje, da je vsakemu partnerju dodeljen ustrezen delež projektnega proračuna, skladen z vlogo partnerja pri izvajanju projektnih dejavnosti.

Pri snovanju finančnega načrta projekta je potrebno slediti navodilom glede upravičenosti stroškov, ki so povzeta v poglavju 2.3.

2.2.6. Ostale značilnosti

2.2.6.1. Horizontalne politike

NOR program daje posebno velik poudarek na spoštovanju načel naslednjih horizontalnih politik pri izvajanju projekta: dobro upravljanje, trajnostni razvoj in enakost spolov¹⁴. Razmislek in vključitev teh načel že v fazi priprave projektnega predloga je pomembno za pravočasno identifikacijo morebitnih izzivov in ovir tekom izvajanja projekta ter za zagotovitev vzdržnosti projekta in doseganja njegovih ciljev. Lahko pa je obravnava enega ali več načel horizontalnih politik celo osnovni namen projekta.

Dobro upravljanje

Dobro upravljanje temelji na šestih načelih:

- sodelovanje in vključenost vseh zainteresiranih strani, moških in žensk, tudi najranljivejših družbenih skupin;
- odgovornost institucij, ki sodelujejo v projektu, tistim, na katere bodo njihove odločitve vplivale;
- preglednost delovanja in dostopnost podatkov;
- odzivnost;
- uspešnost in učinkovitost, kar pomeni, da projekt in njegovi rezultati pomenijo ustrezen odziv na zahteve družbe, ob kar najboljšem izkoristku razpoložljivih virov;
- spoštovanje zakonodaje, vključno s človekovimi pravicami in s strogo politiko ničelne strpnosti do korupcije, ki so jo sprejele države donatorice.

Izvajanje projekta mora biti v vseh fazah pregledno in odprto ter v skladu s temeljno zahtevo NOR programa, da noben projekt ni v nasprotju z načeli dobrega upravljanja.

Trajnostni razvoj

Trajnostni ali vzdržni razvoj je celovit koncept, skupen okvir za dolgoročno vizijo vzdržnosti, v kateri se prepletajo in medsebojno podpirajo gospodarska rast, socialna povezanost in varstvo okolja. Pričakuje se, da vsak projekt NOR programa prispeva k udejanjanju tega koncepta.

Okoljska vzdržnost: pričakuje se, da vsak projekt vključuje tudi vidik okoljske vzdržnosti, ne glede na to, ali se projekt izrecno nanaša na okoljske izboljšave. Pri tem gre za razmislek o morebitnih negativnih vplivih na okolje ter možnih rešitvah za njihovo zmanjšanje ali odpravo že v fazi načrtovanja projekta. Projekti morajo dosledno spoštovati veljavna pravna določila glede presoje vplivov na okolje.

Gospodarska vzdržnost: gre za dolgoročno gospodarsko upravičenost, ki jo morajo zasledovati projekti in se med drugim veže tudi na (dolgoročno) uporabo rezultatov projekta in finančno zagotavljanje njihove trajnosti, razmerje med stroški in koristi projekta, pa tudi nasploh prispevek projekta k vzdržnemu gospodarskemu razvoju z ustvarjanjem novih delovnih mest, ustvarjanju ugodnega podjetniškega okolja ipd.

Socialna vzdržnost: v proces zasnove projektov je pomembno vključiti razmislek o njegovem morebitnem prispevku k socialnemu dialogu ali o morebitnih socialnih koristih, kot je na primer obravnava problemov prikrajšanih skupin.

¹⁴ Več informacij je na voljo v Prilogi 9 k Uredbi NOR: Priročnik za nosilce programov, poglavje 2.7 (objavljeno na spletni strani programa).

Enakost spolov

Pri snovanju projektov se je pomembno tudi vprašati, kako lahko projekt prispeva k izenačevanju pravic, možnosti in moči na različnih družbenih področjih med spoloma¹⁵.

2.2.6.2. Obveščanje javnosti

Pomemben del formalnih pogodbenih obveznosti je tudi promocija nepovratnih sredstev Norveškega finančnega mehanizma. Skladno s 4.1 členom Aneksa 4 k Uredbi, je nosilec projekta odgovoren za zagotavljanje informacij o projektu čim širši javnosti na nacionalni, regionalni oziroma lokalni ravni, pri čemer mora jasno poudariti vlogo finančnega mehanizma.

Prijavitelj mora v prijavnici izpolniti sklop Načrt informiranja in obveščanja (*Publicity Plan*), katerega namen je ozaveščati o obstoju, ciljih, dvostranskem sodelovanju s subjekti držav donatoric, izvajanju in vplivu pomoči finančnega mehanizma projektu. Načrt naj vključuje vsaj opredelitev ciljev, ciljnih skupin, strategijo in vsebino načinov informiranja in obveščanja v okviru projekta. Za projekte, ki prejmejo nad 500.000 € nepovratnih sredstev, je treba izvesti vsaj tri informacijske dejavnosti, na katerih se predstavi napredek, dosežke in rezultate projekta. Za ostale projekte sta dovolj dve informacijski dejavnosti. Navedeni morajo biti ukrepi za dostopnost informacij o projektu na spletu in opisani načini vrednotenja ukrepov obveščanja javnosti glede projekta in finančnih mehanizmov. Navedena mora biti odgovorna in kontaktna oseba izvajanja ukrepov obveščanja javnosti.

Podpora finančnih mehanizmov mora biti jasna in vidna na vseh dogodkih, informacijskih in promocijskih materialih. Na vseh materialih, izdelanih v okviru projekta je obvezna uporaba logotipa Norveškega finančnega mehanizma in logotipa Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo v ustreznem jeziku.

Priročnik za sporazumevanje in oblikovanje (*Communication and Design Manual*) detajlno določa tehnične zahteve pri uporabi logotipov, plakatov, plaket, posterjev, publikacij, spletnih strani in avdiovizualnega materiala. Dodatne informacije o vsebini načrta obveščanja so navedene v Aneksu 4 Uredbe NOR – Zahteve informiranja in obveščanja (*Information and Publicity Requirements*).

2.2.6.3. Državne pomoči

Državne pomoči so izdatki in zmanjšani prejemki države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu tako zagotavljajo prednost pred konkurenti in so namenjeni za financiranje in sofinanciranje programov v institucionalnih enotah, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev z namenom zagotavljanja določene konkurenčne prednosti, kot to opredeljuje 87. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Prejemnik pomoči je vsak subjekt, ne glede na njegovo statusno pravno obliko, organizacijo ali lastništvo, če je dejavnost, ki je predmet sofinanciranja, pridobitna/gospodarska dejavnost. Pridobitna/gospodarska dejavnost je katerakoli dejavnost ponujanja blaga ali /in storitev na trgu, ki se opravlja zaradi pridobivanja dobička ali če z opravljanjem te dejavnosti zavezanec konkurira na trgu z drugimi osebami.

Prejeta podpora je državna pomoč, kadar so izpolnjena vsa štiri merila:

- odhodek ali zmanjšan prihodek države (javna sredstva),
- selektivna prednost,
- ekonomska prednost in vpliv na konkurenco,
- vpliv na trgovanje med državami članicami.

Projektom, v katerih bodo v fazi njihovega ocenjevanja prepoznani elementi državnih pomoči, se dodelijo sredstva v skladu z veljavnimi pravili o državnih pomočeh. Uporaba pravil o državnih pomočeh se bo obravnavala od primera do primera.

¹⁵ Enakosti spolov je namenjeno eno od dveh programskih področij NOR programa, kar nakazuje na velik pomen omenjene politike za FM. Več o enakosti spolov mogoče prebrati pri opisu programskega področja (poglavje 1.4.2.2).

2.2.6.4. Prihodki

Trženje projektnih dejavnosti, rezultatov projektov in opreme, sofinancirane iz nepovratnih sredstev Sklopa A, ni dovoljeno, prav tako ni dovoljeno ustvarjanje prihodkov. Projektne dejavnosti, sofinancirane iz nepovratnih sredstev sklopa A, so brezplačne za vse ciljne skupine.

2.3. Upravičenost izdatkov

2.3.1. Obdobje upravičenosti izdatkov

Izdatki, nastali v okviru projekta, so upravičeni v obdobju trajanja projekta, pri čemer sta začetni in končni datum trajanja projekta navedena v pogodbi o projektu. V skladu s členom 7.14 Uredbe NOR se to obdobje ne sme pričeti pred datumom, ko MGRT v vlogi nosilca NOR programa izda sklep o dodelitvi nepovratnih sredstev za sofinanciranje projekta.

2.3.2. Splošna določila upravičenosti izdatkov

V nadaljevanju so opisana pravila Programa NOR glede upravičenosti izdatkov. Ta pravila (vključno s seznamom neupravičenih izdatkov in pravili za upravičene izdatke) se bodo uporabljala za potrjevanje upravičenosti izdatkov projekta. Izdatki so upravičeni, če so dejansko nastali pri nosilcu projekta ali pri projektnih partnerjih v času trajanja projekta in za namen projekta.

Izdatek nastane, ko je bil račun (ali računovodska listina enake dokazne vrednosti) zanj izdan in plačan, storitev pa je bila izvedena (kadar gre za storitve ali dela) oziroma je bilo blago dobavljeno. Izjemoma se šteje, da so izdatki, za katere se izda račun v zadnjem mesecu upravičenosti, nastali v obdobju upravičenosti, če so plačani v roku tridesetih (30-ih) dni po končnem datumu upravičenosti. Šteje se, da administrativni stroški in amortizacija opreme nastanejo, ko so vneseni v računovodsko evidenco nosilca projekta.

Skladno z Uredbo NOR so upravičeni izdatki projektov tisti izdatki nosilca projekta/projektnih partnerjev, ki izpolnjujejo naslednja merila:

- nastaneno med začetnim in končnim datumom trajanja projekta, ki sta določena v pogodbi o projektu;
- so povezani z vsebino pogodbe o projektu in navedeni v veljavnem finančnem načrtu projekta;
- so sorazmerni in nujni za izvedbo projekta;
- se uporabljajo izključno za doseganje ciljev in pričakovanih učinkov projekta in v skladu z načeli gospodarnosti, uspešnosti in učinkovitosti;
- so opredeljivi in preverljivi, predvsem tako, da so vneseni v računovodsko evidenco nosilca projekta ter določeni v skladu s splošno veljavnimi računovodskimi standardi Republike Slovenije in v skladu s splošno priznanimi računovodskimi načeli (tuji projektni partner mora upoštevati mednarodne računovodske standarde);
- so skladni z zahtevami veljavne davčne in socialne zakonodaje.

Dvojno financiranje računov, katerih izdatki so že bili povrnjeni iz kateregakoli drugega vira, ni dovoljeno. V kolikor bi prišlo do takega primera, bo zahtevano vračilo že izplačanega zneska sofinanciranja nepovratnih sredstev. Če je dvojno financiranje namerno, se bo obravnavalo kot goljufija. V vsakem primeru bo potrebno ustrezni znesek sofinanciranja vrniti. Zneski vračil bodo za nosilca projekta/projektne partnerja izgubljeni.

2.3.3. Kategorije upravičenih stroškov

POMEMBNO

Izdatki, ki sodijo v naslednje kategorije stroškov, veljajo za upravičene:

- **stroški osebja**
- **stroški zunanjih izvajalcev**
- **stroški opreme**
- **administrativni stroški**

2.3.3.1. Stroški osebja

Stroški plač in druga povračila stroškov dela zaposlenih na projektu so upravičeni do sofinanciranja. V to kategorijo uvrščamo:

- **stroški dela** (plače) osebja, zaposlenega pri nosilcu projekta ali projektne partnerju, ki sodelujejo pri izvedbi projekta;
- **potni stroški in dnevnice** osebja, zaposlenega pri nosilcu projekta ali projektne partnerju, ki sodelujejo pri izvedbi projekta.

POMEMBNO

Strošek dela ni upravičen do sofinanciranja, če se delo nanaša na izvajanje vsakodnevnih rednih dejavnosti znotraj same organizacije nosilca projekta ali projektne partnerja. Odsotnost z dela zaradi bolezni ali druga odsotnost z dela osebja zaposlenega na projektu je upravičena do sofinanciranja, v kolikor je v breme nosilca projekta ali projektne partnerja. Če se nastali izdatek krije iz drugih virov ni upravičen.

Stroški dela (plače):

- Stroški dela, ki se nanašajo na zaposlene pri nosilcu projekta ali projektne partnerju za polni delovni čas: v kolikor je oseba zaposlena na projektu za polni delovni čas, bodisi za določen ali nedoločen čas, je strošek dela v celoti upravičen do sofinanciranja. V ta namen zaposlena oseba pripravi mesečno časovnico.
- Stroški dela, ki se nanašajo na zaposlene pri nosilcu projekta ali projektne partnerju s krajšim delovnim časom: če je oseba delno zaposlena na projektu (zaposlena oseba je na projekt razporejena samo za del delovnega časa, preostali čas pa namenja drugim projektom ali dejavnostim), je osnova za določanje upravičenih izdatkov mesečno število opravljenih ur na projektu ter urna postavka. V ta namen zaposlena oseba pripravi dnevno časovnico, iz katere mora biti razvidno število vseh opravljenih ur na projektu. Izračun urne postavke se pripravi na podlagi mesečnega bruto zneska, prispevkov delodajalca, malice, prevoza na in iz dela ter morebitnih drugih stroškov dela, ki izhajajo iz pogodbe o zaposlitvi. Skupno vsoto stroškov dela se deli s številom ur rednega dela. Strošek regresa je tudi upravičen do sofinanciranja in se ga obračuna, skladno z razmerjem med opravljenim delom na projektu in ostalim delom.

Potni stroški in dnevnice

Zaposleno osebje pri nosilcu projekta ali projektne partnerju, ki dela na projektu je upravičeno do sofinanciranja potnih stroškov, če je službeno potovanje v skladu s cilji projekta.

POMEMBNO

Potne stroške in dnevnice za zunanje izvajalce je potrebno uvrstiti pod kategorijo »2. Stroški zunanjih izvajalcev«.

Stroški službenega potovanja lahko vključujejo:

- dnevnice,
- stroške prevoza,
- stroške prenočišča,
- kotizacije,
- drugi stroški.

Pri načrtovanju službene poti je potrebno upoštevati naslednja pravila:

- Službeno potovanje mora temeljiti na podlagi naloga za službeno potovanje.
- Za službeno potovanje doma ali v tujini je potrebno upoštevati načelo gospodarnosti.
- Službeno potovanje mora potekati v času trajanja projekta in v namen projekta.
- Stroški za namestitve so upravičeni do sofinanciranja, v kolikor spadajo v srednji cenovni razred.
- Višino vseh stroškov doma ali v tujini, se prizna do višine, ki je zakonsko določena v nacionalni zakonodaji.

2.3.3.2. Stroški zunanjih izvajalcev

Ta kategorija vsebuje stroške storitev in dobave blaga, Izdatki, ki jih nosilcu projekta in/ali projektne partnerju zagotavljajo zunanje osebe in se nanašajo na vsebinsko izvedbo projekta.

Možne dejavnosti, ki spadajo v kategorijo »zunanjih izvajalcev«, so lahko:

- storitve finančnega upravljanja in koordinacije;
- storitve izdelave študij, raziskav, vrednotenj, strokovnih mnenj, priprave načrtov in poročil;
- storitve obveščanja javnosti in informiranja, objavljanja in promocije rezultatov projekta;
- storitve izobraževanj in usposabljanj;
- stroški prevodov gradiv;
- storitve za organizacijo dogodkov (sestankov, konferenc, delavnic, seminarjev,...);
- stroški, ki neposredno izhajajo iz zahtev določenih v pogodbi o projektu za posamezen projekt (npr. stroški finančnih storitev, storitev revizij).

Med izdatke za zunanje izvajalce spadajo tudi stroški dela posameznikov, ki delajo na projektu na podlagi vsake druge pogodbe (podjemna pogodba, avtorska pogodba, študentsko delo) razen pogodbe o rednem delovnem razmerju pri nosilcu projekta ali projektne partnerju. Do sofinanciranja so upravičeni vsi davki in prispevki, ki so v skladu z nacionalno zakonodajo. Nosilec projekta ali projektne partner mora predložiti vso dodatno dokumentacijo, ki dokazuje izvedbo in obseg opravljene storitve po pogodbi.

V to kategorijo spadajo tudi vsi stroški računov, ki jih od nosilca projekta ali projektne partnerja zahteva nosilec programa, nacionalna kontaktna točka ali donatorji.

POMEMBNO

Zaposleno osebje pri nosilcu projekta ali pri projektne partnerju, ne sme nastopati kot zunanji izvajalec in za opravljeno delo prejeti plačilo.

2.3.3.3. Stroški opreme

Splošno o kategoriji

Kategorija zajema investicije v opremo. Oprema je upravičena do sofinanciranja, če je njen del sestavni in nujni del za izvajanje in doseganje ciljev projekta. Nosilec projekta ali projektne partner mora opremo vpisati v knjigo osnovnih sredstev organizacije.

Upravičen izdatek je lahko:

- nabavna vrednost nove opreme,
- nabavna vrednost rabljene opreme,
- strošek amortizacije nove ali rabljene opreme.

K upravičenim izdatkom za opremo spadajo tudi drugi stroški, ki so potrebni za to, da se kupljena oprema usposobi za uporabo. Primeri teh stroškov so: dostava, montaža, stroški pripravljajalnih del, vzdrževanje in zavarovanje opreme.

POMEMBNO

Pri posameznem projektu lahko strošek nakupa nove opreme predstavlja **do 30% skupnih upravičenih stroškov projekta.**

Posebni pogoji za nabavno vrednosti nove opreme

Oprema mora biti sestavni in nujni del za izvedbo projekta in bistvena za dosego ciljev projekta, da lahko Nosilec programa odobri upravičenost njene celotne nabavne vrednosti. V kolikor je upravičena celotna nabavna vrednost nove opreme, mora nosilec projekta ali projektni partner izpolniti tudi posebne pogoje po nakupu opreme:

- zagotoviti, da oprema ostane v njegovi lasti med izvajanjem projekta in še najmanj pet let po odobritvi poročila o zaključku projekta;
- zagotoviti, da se oprema uporablja za dosego ciljev projekta tako med izvajanjem projekta kot tudi najmanj 5 let po odobritvi poročila o zaključku projekta;
- poskrbeti za ustrezno zavarovanje opreme v času izvajanja projekta in še najmanj pet let po odobritvi poročila o zaključku projekta;
- zavarovati opremo za primer požara, tatvine ali druge nezgode, proti kateri se običajno zavaruje lastnina;
- zagotoviti zadostna sredstva za ustrezno vzdrževanje opreme še najmanj pet let po odobritvi poročila o zaključku projekta.

Amortizacija

Stroški amortizacije so upravičeni do sofinanciranja le, če sam nakup že ni bil sofinanciran iz drugih sredstev. Nosilec projekta ali projektni partner lahko amortizira novo ali rabljeno opremo. Amortizacija opreme nastane takrat, ko je vnesena v računovodsko evidenco nosilca projekta ali projektne partnerja.

POMEMBNO

Upravičen je le tisti del amortizacije, ki ustreza trajanju projekta.

Strošek amortizacije opremo je upravičen pod naslednjimi pogoji:

- Znesek amortizacije ne sme presegati nakupne cene opreme.
- Amortizacijo je potrebno izračunati v skladu z veljavnimi nacionalnimi računovodskimi standardi.
- Amortizacija se obračunava proporcionalno v vsakem ustreznem periodičnem poročilu. Polne vrednosti amortiziranih stroškov opreme glede na celotno dobo trajanja projekt ni mogoče zahtevati v enem samem obdobju poročanja.
- Znesek amortizacije mora biti preverljiv.

2.3.3.4. Administrativni stroški

Administrativne stroške projekta lahko uveljavlja nosilec projekta in/ali projektni partner. Ti stroški so lahko neposredni ali posredni.

Neposredni administrativni stroški morajo biti jasno opredeljeni kot stroški, ki pripadajo izključno projektu (npr: najemnina za pisarno, ki se uporablja izključno za projekt ali strošek mobilnega telefona, ki ga uporablja zaposleni, ki dela na projektu za polni delovni čas). Posredni stroški so stroški, ki niso neposredno povezani s projektom (npr.: ogrevanje, elektrika, voda, zunanje računovodske storitve) in se izračunavajo na podlagi izbranega ključa.

Posredni administrativni stroški se lahko izračunavajo na dva načina:

- **Po ključu;** če nosilec projekta in/ali projektni partner uveljavlja administrativne stroške po ključu, izračuna delež administrativnih stroškov z izbrano metodo ključa.
- **Po pavšalu.**

POMEMBNO

Nosilec projekta in/ali projektni partner v finančnem načrtu prijavnice **opredeli izbrani način** za izračunavanje administrativnih stroškov, le-ta se ne sme spreminjati tekom izvajanja projekta.

Zaželeno je, da administrativni stroški ne presežejo 10% vseh upravičenih stroškov projekta.

V kolikor so posredni administrativni stroški izračunani po pavšalu, ti ne smejo preseči 20% neposrednih upravičenih stroškov osebja.

Administrativne izdatke nosilec projekta in/ali projektni partner dokaže z računi ali drugimi dokumenti enake dokazne vrednosti.

Uporaba ključa

Primeri metod za izračun ključev so;

- metoda 1; razmerje med številom zaposlenih na projektu pri nosilcu projekta in/ali projektne partnerju, ki delajo za projekt in številom vseh zaposlenih v organizaciji nosilca projekta in/ali projektne partnerja;
- metoda 2; razmerje med številom vseh delovnih ur (mesečni fond ur) porabljenih na projektu in številom vseh delovnih ur v organizaciji nosilca projekta in/ali projektne partnerja;
- metoda 3; razmerje med površino poslovnih prostorov (m²), ki jo zasedajo zaposleni v okviru projekta in celotno površino poslovnih prostorov (m²) organizacije nosilca projekta in/ali projektne partnerja.

POMEMBNO

Metoda za izračun ključa se lahko tekom izvajanja projekta spreminja.

Uporaba pavšala

V kolikor se nosilec projekta in/ali projektni partner odloči za uporabo pavšalne stopnje je potrebno višino pavšalne stopnje opredeliti v finančnem načrtu prijavnice. Znesek pavšalne stopnje je lahko do največ 20% neposredno upravičenih stroškov osebja.

Ker gre za oceno predvidenih stroškov, lahko nosilec projekta in/ali projektni partner izhaja iz višine posameznih stroškov v preteklih letih njegovega delovanja ali v kolikor to ni mogoče se določi oceno predvidenih stroškov po trenutni tržni ceni.

PRIMER IZRAČUNA PAVŠALNE STOPNJE

Primer izračuna deleža na osnovi površine poslovnih prostorov:

Nosilec projekta in/ali projektni partner potrebuje za izvajanje projekta 1.000 m² od skupno 5.000 m² celotne površine organizacije. Odstotek razpoložljivega prostora za potrebe izvajanja projekta se bo

izračunal po naslednji formuli:

$$\text{površina za izvajanje projekta/ celotna površina organizacije} * 100 = 1000/5000 * 100 = 20\%$$

Primer izračuna deleža na osnovi površine poslovnih prostorov za določen čas:

Če nosilec projekta in/ali projektni partner ne uporablja najetih poslovnih prostorov celo leto, temveč npr: 40 tednov od skupaj 50 tednov, se delež razpoložljivega časa za potrebe izvajanja projekta izračuna po naslednji formuli:

$$\text{površina, ki se uporablja za čas trajanja projekta/ razpoložljivi čas} * 100 = 80\%$$

Skladno z zgoraj navedenima izračunoma nosilec projekta uporablja 20% prostora 80% razpoložljivega časa. Od tod sledi izračun:

$$\% \text{ površine za izvajanje projekta} * \% \text{ razpoložljivi čas} = 20\% * 80\% = 16\%$$

Od tod sledi, da je 16% vseh administrativnih stroškov upravičenih za uveljavljanje v okviru projekta.

Ob predpostavki, da so letni stroški najema poslovnih prostorov 20.000 EUR in letni stroški elektrike 1.000 EUR, sledi izračun:

Stroški najema poslovnih prostorov 16% od 20.000 EUR = 3.200 EUR

Stroški elektrike..... 16% od 1.000 EUR = 160 EUR

Primer za izračuna deleža stroškov zaposlenih, ki niso direktno vključeni v projekt

Ob predpostavki, da je na projektu opravljenih 20% vseh opravljenih delovnih ur v okviru organizacije nosilca projekta in da so vsi stroški dela zaposlenih v podpornih službah v višini 50.000 EUR, sledi izračun:

Stroški zaposlenih, ki niso direktno vključeni v projekt20 % od 50.000 EUR = 10.000 EUR

Sledi izračun vseh posrednih stroškov, ki se jih lahko pripiše projektu:

Stroški najema poslovnih prostorov	16% od 20.000 EUR	3.200 EUR
Stroški elektrike	16% od 1.000 EUR	160 EUR
Stroški zaposlenih (podpornih služb), ki niso direktno vključeni v projekt	20% od 50.000 EUR	10.000 EUR
Skupaj stroški		13.360 EUR

Ob predpostavki, da vsi upravičeni neposredni stroški projekta znašajo 200.000 EUR, predstavljajo posredni stroški 6,68% (Izračun: 13.360 EUR od 200.000 EUR je 6,68%).

Od tod sledi, da je pavšalna stopnja, ki se lahko uporablja za projekt 6,68%.

2.3.4. Izvzeti oz. neupravičeni izdatki

Do sofinanciranja v okviru projekta niso upravičeni naslednji izdatki:

- stroški gradnje, nakupa nepremičnin in zemljišč,
- vsi izdatki, plačani pred ali po upravičenem obdobju trajanja projekta, kot ga določa pogodba o projektu;
- izdatki za dejavnosti, ki so izvedene izven območja upravičenosti, razen če so nujno potrebni za projekt in jih predhodno potrdi Nosilec programa;
- izdatki, ki niso neposredno povezani z nosilcem projekta/projektnim partnerjem;
- obresti od dolgov, stroški zaradi odplačevanja dolga in nepravočasnega plačila;
- stroški za finančne transakcije in drugi povsem finančni stroški, razen stroškov povezanih z računi, ki jih zahteva nosilec programa, nacionalna kontaktna točka ali veljavna zakonodaja (upravičeni so tudi stroški finančnih storitev, ki izhajajo iz pogodbe o projektu);

- rezervacije za izgube ali morebitne prihodnje obveznosti (posebni pogoji kot so npr: zavarovanje opreme za 5 letno obdobje po zaključku projekta je upravičeni strošek);
- izgube zaradi tečajne razlike;
- povračljiv DDV;
- stroški, plačani iz drugih virov;
- globe, finančne kazni in stroški sodnih in pravnih postopkov;
- prekomerni ali nepremišljeni izdatki.

Zgornji seznam predstavlja okvirni pregled neupravičenih izdatkov, kar pa ne pomeni, da so vsi ostali izdatki upravičeni do sofinanciranja.

2.3.5. Prikaz prispevka v naravi (*»in kind«*)

V navezavi na pogoje, navedenih v poglavju , se prispevek v naravi v obliki prostovoljskega dela v Finančnem načrtu, ki je del Prijavnice, prikazuje kot posebna rubrika. V skladu z Zakonom o prostovoljnem delu in Pravilnikom o področjih prostovoljnega dela in vpisniku (Uradni list RS, št. 48/2011) je glede na vrste opravljenega prostovoljnega dela ocenjena vrednost ene ure za organizacijsko delo 13,00 EUR, za vsebinsko delo 10,00 EUR in za opravljeno drugo prostovoljsko delo 6,00 EUR.

Stroške lastne udeležbe v obliki prostovoljskega dela bodo lahko uveljavljali na ravni celotnega projekta le Nosilci projekta, ki so nevladne organizacije in ki bodo do oddaje Zahtevka za izplačilo, v katerem uveljavljajo prispevek v naravi, vpisane v vpisnik prostovoljskih organizacij, ki ga vodi AJPES.

2.4. Priprava in oddaja vloge

2.4.1. Priprava popolne vloge

Popolna vloga v sklopu A vključuje vseh delih izpolnjeno **prijavnico** v slovenskem in angleškem jeziku, z izjemo tistih delov, ki so posebej označeni in se jih izpolnjuje le v določenih pogojih, **izjavo** prijavitelja ter v kolikor je v projekt vključen en ali več partnerjev, izjave o partnerstvu za vsakega partnerja posebej, ter **priloge**, navedene v tabeli 3, pri čemer so nekatere priloge zahtevane le ob določenih pogojih.

V kolikor želi prijavitelj prejeti povračilo sredstev iz bilateralnega sklada za pokritje stroškov, nastalih pri iskanju in vzpostavljanju partnerstev z institucijami iz države donatorice, mora k prilogi priložiti tudi izpolnjen **Zahtevek** za povračilo iz bilateralnega sklada – Sklop A.

Tabela 3: *Elementi popolne vloge – sklop A*

Element vloge		Oblika oddaje	Opomba
<i>Prijavnica</i>	Prijavnica – sklop A, ki jo sestavljata: - Word Prijavnica - Excel Finančni načrt	Tiskana različica z originalnim podpisom in žigom prijavitelja ter identična elektronska različica obeh delov prijavnice	<i>Oba dela prijavnice morata biti izpolnjena v celoti, razen v tistih poljih, kjer je izrecno navedeno, da jih v določenih primerih ni potrebno izpolnjevati</i>
	Application form – set A	Tiskana različica z originalnim podpisom in žigom prijavitelja ter identična elektronska različica obeh delov prijavnice	<i>Oba dela prijavnice morata biti izpolnjena v celoti, razen v tistih poljih, kjer je izrecno navedeno, da jih v določenih primerih ni potrebno izpolnjevati</i>
<i>Izjave</i>	Izjava prijavitelja – sklop A	Tiskana različica z originalnim podpisom in žigom prijavitelja	
	Izjava o partnerstvu – sklop A / Partnership statement – set A	Tiskana različica z originalnim podpisom in žigom partnerja	<i>Vsak partner izpolni, podpiše in žigosa svojo Izjavo o partnerstvu</i>
<i>Priloge</i>	Ustanovni dokument	Tiskana različica v obliki kopije za prijavitelja in vsakega partnerja	<i>Priloži prijavitelj in vsak partner</i>
	Bilanca stanja za leto 2012	Tiskana različica v obliki kopije za prijavitelja in vsakega partnerja	<i>Priloži prijavitelj in vsak partner</i>
	Investicijska dokumentacija	Tiskana različica v obliki kopije	<i>Oddati le v kolikor je v projektu predvidena investicija v opremo</i>
	Pooblastilo	Tiskana različica z originalnim podpisom in žigom odgovorne osebe institucije	<i>Oddati le v kolikor katerega od dokumentov ne podpiše odgovorna oseba, pač pa z njene strani pooblaščen oseb</i>
Zahtevek za povračilo iz bilateralnega sklada - Sklop A		Tiskana različica z originalnim podpisom in žigom prijavitelja	<i>Oddati le v kolikor prijavitelj uveljavlja povračilo stroškov iz bilateralnega sklada</i>

Vse priloge se morajo glasiti na prijavitelja ali partnerja.

Pooblastilo je potrebno oddati le v kolikor katerega od dokumentov ne podpiše odgovorna oseba institucije prijavitelja ali partnerja, pač pa z njene strani pooblaščen oseb.

Investicijska dokumentacija se mora glasiti na prijavitelja ali partnerja in se mora oddati le v kolikor je v projektu predvidena investicija v novo opremo.

Vloga se odda v eni tiskani in eni elektronski različici.

Vloga v tiskani obliki mora vsebovati vse dokumente v skladu s tabelo 3, pri čemer morajo biti dokumenti urejeni v zgoraj navedenem zaporedju in vpeti v mapo (ne s spiralo) oz. fascikel.

POMEMBNO

Tiskani različici obeh prijavnici v slovenskem in angleškem jeziku, Izjava prijavitelja ter Izjave o partnerstvu morajo biti žigosane in originalno podpisane s strani odgovorne osebe institucije ali z njene strani pooblaščenih oseb.

Vse priloge v tiskani različici pa so lahko oddane v obliki kopije, z izjemo morebitnega pooblastila za zastopanje in podpisovanje dokumentov v sklopu tega razpisa, dano s strani odgovorne osebe institucije. Pooblastilo mora biti žigosano in originalno podpisano s strani odgovorne osebe institucije.

POMEMBNO

Originalen podpis pomeni, da mora biti podpis lastnoročen. Reprodukcijska druga originalnega podpisa ni dopustna, kot na primer štampljke s podpisom.

Vloga v elektronski obliki mora vsebovati izpolnjena oba dela Prijavnice – sklop A (Word in Excel v slovenskem jeziku) in izpolnjena oba dela Application form – set A (Word in Excel v angleškem jeziku) in mora biti oddana na CD, DVD ali USB ključku.

Dodatni napotki glede investicijske dokumentacije

V primeru, da projekt vključuje nakup nove opreme, kjer je upravičen celoten znesek kupnine, mora prijavitelj pripraviti dokumentacijo, ki jo je potrebno priložiti prijavnici v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur. l. RS, št. 60/06 in št. 54/10). Pri opredelitvi mejne vrednosti, ki določa pripravo in obravnavo posamezne vrste investicijske dokumentacije se kot vrednost upošteva celotna vrednost projekta.

2.4.1. Oddaja vloge

Prijavitelj pošlje vlogo (ena tiskana in ena elektronska različica) v zaprti ovojnici z navedbo na sprednji strani: »NE ODPIRAJ – VLOGA!« »Javni razpis - Norveški FM in FM EGP«, z navedbo pod-področja razpisa, na katerega se projekt prijavlja ter z navedbo naziva in naslova (sedež) prijavitelja. Prijaviteljem je v prilogi razpisa v pomoč obrazec za ustrezno označitev ovojnice, ki ga lahko izpolnjenega nalepijo na sprednjo stran ovojnice.

POMEMBNO

Kot pravočasno prispele bodo upoštevane vloge, ki bodo prispele do 28. 2. 2014 do 14:00 na naslov:

**Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
Kotnikova 5
1000 Ljubljana**

Vloga, poslana po pošti, se šteje, da je prispela pravočasno, če je bila poslana priporočeno v navedenem roku, do vključno zadnjega dne (poštni žig najkasneje 28. 2. 2014).

Osebno dostavljena vloga se šteje, da je prispela pravočasno, če je bila oddana v sprejemni pisarni Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Kotnikova 5, 1000 Ljubljana do 28. 2. 2014 do 14:00. Glavna pisarna MGRT deluje tudi v sprejemni pisarni MGRT (pri recepciji). Poslovni čas sprejemne pisarne je od ponedeljka do četrтка od 9:00 do 15:30 in ob petkih do 14:30.

Vloge, ki bodo prispele na drug način (npr. po faksu ali elektronski pošti) ali vloge, ki bodo označene nepravilno ali nepravočasno prispele vloge oziroma vloge, ki bodo nepravočasno poslane priporočeno po pošti, bodo s sklepom zavržene.

2.5. Dodatne informacije in podpora prijaviteljem

MGRT kot nosilec NOR programa nudi podporo potencialnim prijaviteljem projektov iz sklopa A z zagotavljanjem informacij o razpisu in s tehnično podporo pri pripravi vlog.

Podpora prijaviteljem je v času odprtja razpisa na voljo pri **kontaktnih osebah** na MGRT, Sektorju za mednarodne zadeve in nacionalne organe v času uradnih ur:

Nataša Anderlič
e-naslov: natasa.anderlic@gov.si
tel: (01) 400 34 34

Lidija Breskvar Žaucer
e-naslov: lidija.breskvar-zaucer@gov.si
tel: (01) 400 34 29

Uradne ure za podajanje informacij po telefonu so v času odprtja razpisa do enega tedna pred predvidenim rokom za oddajo vlog:

Torek od 9:00 do 11:00
Sreda od 12:00 do 15:00
Četrtek od 9:00 do 11:00.

Najbolj pogosta vprašanja, prejeta do 26. 2. 2014, bodo skupaj z odgovori objavljena do zadnjega delovnega dne pred zaprtjem razpisa na spletni strani NOR programa (<http://norwaygrants.si/>). Imena pošiljateljev vprašanj pri tem ne bodo objavljena.

V prvem mesecu odprtja razpisa bo organizirana tudi **delavnica za prijavitelje**. Datum in lokacija načrtovane delavnice bo objavljena na spletni strani NOR programa (<http://norwaygrants.si/>).

Posebej pa je vzpostavljena tudi **podpora pri vzpostavljanju bilateralnih partnerstev**, ki je podrobno opisana v poglavju 2.2.4.4.

3. IZBOR PROJEKTOV

3.1. Preverjanje administrativne ustreznosti in upravičenosti

Odpiranje vlog bo dne 4. 3. 2014 izvedla komisija v ožji sestavi za sklopa A (MGRT), imenovana s sklepom št. 544-13/2013/6. Odpiranje vlog ne bo javno.

Pregled in ocenjevanje vlog bo potekalo v dveh fazah:

- pregled administrativne ustreznosti in upravičenosti,
- ocenjevanje kakovosti.

Preverjanje administrativne ustreznosti in upravičenosti vlog bo opravila komisija v ožji sestavi za sklopa A (MGRT), imenovana s sklepom št. 544-13/2013/6.

V primeru manjkajočih dokumentov bodo lahko prijavitelji pozvani k dopolnitvam, ki jih bodo morali dostaviti v roku petih (5) dni od prejema poziva za dopolnitev vloge. Vloga, ki ne bo dopolnjena v skladu s pozivom za dopolnitev, bo zavržena.

Kadar se ob preverjanju vloge pojavi dvom o namenu oziroma kadar so navedbe nejasne ali dvoumne, se lahko prijavitelja pozove k dodatnim obrazložitvam. Prijavitelj mora podati obrazložitve v roku petih (5) dni od prejema poziva, sicer bo vloga zavržena.

Po opravljenem pregledu administrativne ustreznosti in upravičenosti bodo vloge, ki so neustrezne, zavržene oziroma zavrnjene.

Tabela 4: Merila administrativne ustreznosti

Merilo administrativne ustreznosti	Opomba
Vloga je predložena v enem izvorniku ter v elektronski različici.	Če elektronska različica vloge ni predložena, se prijavitelja pozove k dopolnitvi.
Elektronska različica prijavnice je enaka izvorniku.	Če ne, se prijavitelja pozove k dopolnitvam.
Ovojnica z vlogo je ustrezno označena, vključno z navedbo področja oz. pod-področja razpisa na katerega se prijavlja.	Če ne, se vloga zavrže.
Prijavnica je izpolnjena v celoti v slovenskem jeziku.	Če ne, se vloga zavrže.
Prijavnica je izpolnjena v celoti v angleškem jeziku.	Če ne, se vloga zavrže.
Prijavnica je ustrezno podpisana in žigosana.	Če ne, se prijavitelja pozove k dopolnitvam.
Izjava prijavitelja je ustrezno izpolnjena, podpisana in žigosana.	Če ne, se prijavitelja pozove k dopolnitvi.
Izjave o partnerstvu vseh partnerjev so ustrezno izpolnjene, podpisane in žigosane.	Če ne, se prijavitelja pozove k dopolnitvi.
Vse zahtevane priloge so oddane v ustrezni obliki.	Če ne, se prijavitelja pozove k dopolnitvi.

Tabela 5: Merila upravičenosti

Merilo upravičenosti	Opomba
Prijavitelj je upravičen v skladu s pogoji izbranega področja oz. podpodročja razpisa.	Če ne, se vloga zavrne.
Projektni partner je upravičen.	Če ne, se vloga zavrne.
Projekt traja dlje kot 12 mesecev in se konča najpozneje 30..4..2016.	Če ne, se vloga zavrne.
Zaprošeni znesek nepovratnih sredstev sofinanciranja projekta je višji od najnižjega dopustnega zneska in je nižji od najvišjega dopustnega zneska nepovratnih sredstev sofinanciranja, ki velja za izbrano področje razpisa.	Če ne, se vloga zavrne.
Zaprošeni znesek nepovratnih sredstev sofinanciranja projekta ne presega 95,00 % celotnih upravičenih stroškov projekta oz. v primeru, kadar je prijavitelj nevladna organizacija, 90,00 % celotnih upravičenih stroškov projekta.	Če ne, se vloga zavrne.
Prijavitelj zagotavlja lastno sofinanciranje v višini najmanj 5,00 % celotnih upravičenih stroškov projekta oz. v primeru, kadar je prijavitelj nevladna organizacija, 10,00 % celotnih upravičenih stroškov projekta.	Če ne, se vloga zavrne.
Investicijska dokumentacija (če je potrebna) je v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo.	Če ne, se prijavitelja pozove k dopolnitvi.
Vse zahtevane priloge iz poglavja 2.4.1 so ustrezne	Če ne, se prijavitelja pozove k dopolnitvi.
Vsi učinki projekta bodo doseženi na območju Republike Slovenije.	Če ne, se vloga zavrne.
Upravičeni stroški nakupa nove opreme lahko predstavljajo do 30% skupnih upravičenih stroškov projekta.	Če ne, se vloga zavrne.

3.2. Ocenjevanje kakovosti

3.2.1. Področje Pobude za javno zdravje

Vsak projektni predlog s področja razpisa *Pobude za javno zdravje*, ki izpolnjuje administrativna merila in merila upravičenosti, ocenita dva zunanja neodvisna strokovnjaka s tega strokovnega področja, ki ju imenuje MGRT in ki sta nepristranska in neodvisna od MGRT in komisije.

Ocenjevalca ločeno točkujeta projektni predlog po merilih kakovosti področja razpisa *Pobude za javno zdravje*. Za vsako pod-področje posebej bo pripravljen ločen prednostni seznam projektov, v katerem bodo projektni predlogi s tega pod-področja navedeni po vrstnem redu glede na povprečje skupnih točk, ki jih posameznemu projektному predlogu dodelita ocenjevalca.

V primeru, da bo razlika med skupnimi točkami obeh ocenjevalcev večja od 30 točk, bo projektni predlog ocenjen še s strani tretjega ocenjevalca, ki bo prav tako nepristranski in neodvisni zunanji strokovnjak. V takšnih primerih se za razvrščanje projektних predlogov uporabi povprečje dveh najbližjih vrednosti skupnih točk.

Vsak projekt bo ocenjen na osnovi spodnje lestvice.

Tabela 6: *Lestvica točk*

Točke		Pomen
0	Nezadostno	<i>Merilo ni izpolnjeno.</i>
1	Zadostno	<i>Merilo je izpolnjeno na najnižji ravni.</i>
3	Delno ustrezno	<i>Merilo je delno izpolnjeno.</i>
5	Popolnoma ustrezno	<i>Merilo je v celoti izpolnjeno.</i>

Tabela 7: *Merila za ocenjevanje kakovosti vlog s področja razpisa Pobude za javno zdravje*

Oznaka in naziv merila	Utež	Največje št. točk	Pojasnilo	
A	VSEBINSKA USTREZNOST		25	<i>Glej tudi poglavje 2.2.1</i>
A.1	Projekt je ustrezno utemeljen in vključuje celovito analizo stanja problematike.	1	5	<i>Vsebina projekta je jasno in ustrezno utemeljena glede na predmet pod-področja razpisa. Prikaz in poznavanje obravnavane problematike se izkazuje z celovito analizo stanja v kateri so zajeti upoštevanje nacionalnih strategij in identifikacija dejanskih potreb s projektom izbranih ciljnih skupin, ki jih projekt naslavlja in obravnava.</i>
A.2	Cilji projekta so usklajeni z nacionalnimi in mednarodnimi strateškimi dokumenti predmetnega področja.	1	5	<i>Cilji projekta izkazujejo skladnost s strategijami in drugimi ključnimi nacionalnimi in mednarodnimi strateškimi dokumenti, smernicami oziroma usmeritvami za posamezno pod-področje razpisa.</i>
A.3	Učinki in rezultati projekta so ustrezni glede na cilje pod-področja razpisa.	1	5	<i>Učinki in rezultati so relevantni glede na cilje pod-področja razpisa. Podana je ustrezna utemeljitev, kako bodo rezultati projekta bistveno prispevali k doseganju ciljev pod-področja.</i>
A.4	Projekt upošteva prednostne vrste dejavnosti pod-področja in pričakovane rezultate razpisa.	1	5	<i>Projekt predvideva uresničevanje prednostne vrste dejavnosti, ki bo prispevala k uresničevanju pričakovanih rezultatov razpisa.</i>
A.5	Prednostne ciljne skupine pod-področja so jasno navedene in projektne dejavnosti so ustrezne glede na njihove potrebe.	1	5	<i>Ciljne skupine projekta in njihove potrebe so jasno opredeljene in razdelane. Projektne dejavnosti ustrezajo potrebam ciljnih skupin, ki jo projekt naslavlja. Ciljne skupine imajo koristi od projektних dejavnosti. Pristop k ciljnim skupinam je primeren in inovativen.</i>

B		KAKOVOST ZASNOVE DELOVNEGA NAČRTA		25	<i>Glej tudi poglavje 2.2.2</i>
B.1	Vse projektne dejavnosti so potrebne za doseg ciljev projekta.	1	5	5	<i>Načrt projektne dejavnosti mora izkazovati, da so le-te potrebne za doseg ciljev projekta. Zaželeno je strukturirana opredelitev projektne dejavnosti glede na pričakovane učinke in rezultate za vsak poseben cilj projekta.</i>
B.2	Vse dejavnosti in delovni sklopi izhajajo iz ciljev projekta, se med seboj logično povezujejo in vodijo k predlaganim rezultatom projekta.	1	5	5	<i>Dejavnosti in navedene metode dela v projektu, ki si sledijo v logičnem sosledju, zagotavljajo doseganje ciljev projekta in vodijo k zagotavljanju cilja pod-področja razpisa.</i>
B.3	Projekt je izvedljiv v danem časovnem okviru in s predlaganimi finančnimi viri.	2	10	10	<i>Časovnica projekta je pregledna in zagotavlja izvedbo načrtovanih projektne dejavnosti z načrtovanimi finančnimi viri.</i>
B.4	Kazalniki rezultatov so primerni, količinsko opredeljeni in dosegljivi.	1	5	5	<i>Kazalniki so opredeljeni na način, da omogočajo ustrezno oceno o doseganju rezultatov projekta.</i>
C		TRAJNOST PROJEKTA		10	<i>Glej tudi poglavje 2.2.3</i>
C.1	Projekt prinaša nove rešitve, ki presegajo obstoječo prakso na izbranem področju v Sloveniji.	1	5	5	<i>Projekt razvija nove metodologije in modele, implementira pilotni in inovativni pristop.</i>
C.2	Projekt predvideva učinkovite mehanizme oz. strukture, ki bodo zagotovili finančno in institucionalno trajnost rezultatov projekta.	1	5	5	<i>Prijavitelj jasno opredeli, kako in v kakšni meri bo zagotovljena trajnost projektne rezultate. S katerimi dejavnostmi bo nadaljeval po zaključku projekta, kako bo zagotavljal vire za nadaljevanje dejavnosti.</i>
D		KAKOVOST PARTNERSTVA IN DVOSTRANSKO SODELOVANJE		25	<i>Glej tudi poglavje 2.2.4.3</i>
D.1	Prijavitelj in partnerji imajo izkušnje in znanja z izbranega pod-področja razpisa.	1	5	5	<i>Prijavitelj in partnerji imajo izkušnje z obravnavo problematike iz določenega pod-področja razpisa, kar izkazujejo z ustreznimi domačimi in tujimi referencami.</i>
D.2	Prijavitelj ima ustrezna znanja in izkušnje s področja upravljanja projektov, financiranih iz skladov EU ali drugih mednarodnih virov, vključno z ustreznimi kadrovskimi zmogljivostmi izvajanja projektne dejavnosti.	1	5	5	<i>Prijavitelj je že uspešno izvedel ali sodeloval pri izvedbi projekta, financiranega iz mednarodnih finančnih virov in ima zagotovljene usposobljene kadre za izvedbo projekta.</i>
D.3	Projekt zajema lokalne partnerske strukture med nevladnimi organizacijami, javnimi zavodi in lokalnimi skupnostmi.	1	5	5	<i>Prijavitelj v svoji partnerski mreži zajema aktivno lokalno partnerstvo s področja obravnavane problematike. Vsi partnerji igrajo pomembno vlogo pri pripravi in izvajanju projektov in imajo koristi od njega.</i>
D.4	Partnerstvo je med sektorsko in interdisciplinarno.	1	5	5	<i>Projekt ima multi-disciplinarno in multi-institucionalno kadrovske zasedbo, poudarek je na povezovanju med zdravstvom, socialo, šolstvom in nevladnimi organizacijami.</i>
D.5	V partnerstvu sodeluje partner iz države donatorice, s katerim so predvidene skupne projektne dejavnosti, ki niso vezane na upravljanje projekta.	1	5	5	<i>Razvidna je vključenost partnerja iz države donatorice (Norveške) in njegov vsebinski ter finančni prispevek k izvedbi projekta. Partner iz države donatorice (Norveške) ima izkušnje in znanja iz pod-področja oz. področja razpisa.</i>
E		STROŠKOVNA UČINKOVITOST		15	<i>Glej tudi poglavje 2.2.5.3</i>
E.1	Vsi stroški so potrebni in smotrno načrtovani glede na predvidene projektne dejavnosti in učinke.	3	15	15	<i>Predlagani stroški so ustrezni, potrebni za izvedbo projekta in relevantni glede na predvidene projektne dejavnosti. Stroški so upravičeni za doseganje načrtovanih ciljev in rezultatov projekta.</i>
SKUPAJ				100	

3.2.2. Področje Enakost spolov

Vsak projektni predlog s področja razpisa *Enakost spolov*, ki izpolnjuje administrativna merila in merila upravičenosti, ocenita dva zunanja neodvisna strokovnjaka s tega strokovnega področja, ki ju imenuje MGRT in ki sta nepristranska in neodvisna od MGRT in komisije. Ocenjevalca ločeno točkujeta projektne predlog po merilih kakovosti tega področja razpisa. Pripravljen bo en sam prednostni seznam vseh projektne predlogov z vseh treh pod-področij, ki sodijo v sklop področja *Enakost spolov*, v katerem bodo projektne predlogi navedeni po vrstnem redu glede na povprečje skupnih točk, ki jih posamezni vlogi dodelita ocenjevalca.

V primeru, da bo razlika med skupnimi točkami obeh ocenjevalcev večja od 30 točk, bo projektne predlog ocenjen še s strani tretjega ocenjevalca, ki bo prav tako nepristranski in neodvisni zunanji strokovnjak. V takšnih primerih se za razvrščanje projektne predlogov uporabi povprečje dveh najbližjih vrednosti skupnih točk.

Vsak projekt bo ocenjen na osnovi lestvice točk (od 0 do 5), navedene v tabeli 6.

Tabela 8: Merila za ocenjevanje kakovosti vlog s področja razpisa *Enakost spolov*

Oznaka in naziv merila		Utež	Največje št. točk	Pojasnilo
A	VSEBINSKA USTREZNOST		25	<i>Glej tudi poglavje 2.2.1</i>
A.1	Projekt je ustrezno utemeljen in vključuje celovito analizo stanja problematike.	2	10	<i>Vsebina projekta je jasno in ustrezno utemeljena glede na predmet pod-področja razpisa. Prikaz in poznavanje obravnavane problematike se izkazuje z celovito analizo stanja v kateri so zajeti upoštevanje nacionalnih strategij in identifikacija dejanskih potreb s projektom izbranih ciljnih skupin, ki jih projekt naslavlja in obravnava.</i>
A.2	Učinki in rezultati projekta so ustrezni glede na cilje pod-področja razpisa.	1	5	<i>Učinki in rezultati so relevantni glede na cilje pod-področja razpisa. Podana je ustrezna utemeljitev, kako bodo rezultati projekta bistveno prispevali k doseganju ciljev pod-področja.</i>
A.3	Projekt upošteva prednostne vrste dejavnosti pod-področja in pričakovane rezultate razpisa.	1	5	<i>Projekt predvideva uresničevanje prednostne vrste dejavnosti, ki bo prispevala k uresničevanju pričakovanih rezultatov razpisa.</i>
A.4	Prednostne ciljne skupine pod-področja so jasno navedene in projektne dejavnosti so ustrezne glede na njihove potrebe.	1	5	<i>Ciljne skupine projekta in njihove potrebe so jasno opredeljene in razdelane. Projektne dejavnosti ustrezajo potrebam ciljne skupine, ki jo projekt naslavlja. Ciljne skupine imajo koristi od projektne dejavnosti. Pristop k ciljnim skupinam je primeren in inovativen.</i>
B	KAKOVOST ZASNOVE DELOVNEGA NAČRTA		25	<i>Glej tudi poglavje 2.2.2</i>
B.1	Vse projektne dejavnosti so potrebne za doseganje ciljev projekta.	1	5	<i>Načrt projektne dejavnosti mora izkazovati, da so le-te potrebne za doseganje ciljev projekta. Zaželeno je strukturirano opredelitev projektne dejavnosti glede na pričakovane učinke in rezultate za vsak poseben cilj projekta.</i>
B.2	Vse projektne dejavnosti in delovni sklopi izhajajo iz ciljev projekta, se med seboj logično povezujejo in vodijo k predlaganim rezultatom projekta.	1	5	<i>Dejavnosti in navedene metode dela v projektu, ki si sledijo v logičnem sosledju, zagotavljajo doseganje ciljev projekta in vodijo k zagotavljanju cilja pod-področja razpisa.</i>
B.3	Projekt je izvedljiv v danem časovnem okviru in s predlaganimi finančnimi viri.	2	10	<i>Časovnica projekta je pregledna in zagotavlja izvedbo načrtovanih projektne dejavnosti z načrtovanimi finančnimi viri.</i>
B.4	Kazalniki rezultatov so primerni, količinsko opredeljeni in dosegljivi.	1	5	<i>Kazalniki so opredeljeni na način, da omogočajo ustrezno oceno o doseganju rezultatov projekta.</i>
C	TRAJNOST PROJEKTA		10	<i>Glej tudi poglavje 2.2.3</i>

C.1	Projekt prinaša nove rešitve, ki presegajo obstoječo prakso na izbranem področju v Sloveniji.	1	5	<i>Projekt razvija nove metodologije in modele, implementira pilotni in inovativni pristop.</i>
C.2	Projekt predvideva učinkovite mehanizme oz. strukture, ki bodo zagotovili finančno in institucionalno trajnost rezultatov projekta.	1	5	<i>Prijavitelj jasno opredeli, kako in v kakšni meri bo zagotovljena trajnost projektnih rezultatov. S katerimi dejavnostmi bo nadaljeval po zaključku projekta, kako bo zagotavljal vire za nadaljevanje dejavnosti.</i>
D	KAKOVOST PARTNERSTVA IN DVOSTRANSKO SODELOVANJE		25	<i>Glej tudi poglavje 2.2.4.3</i>
D.1	Prijavitelj in partnerji imajo izkušnje in znanja z izbranega pod-področja razpisa.	1	5	<i>Prijavitelj in partnerji imajo izkušnje z obravnavo problematike iz določenega pod-področja razpisa, kar izkazujejo z ustreznimi domačimi in tujimi referencami.</i>
D.2	Prijavitelj ima ustrezna znanja in izkušnje s področja upravljanja projektov, financiranih iz skladov EU ali drugih mednarodnih virov, vključno z ustreznimi kadrovskimi zmogljivostmi izvajanja projektnih dejavnosti.	1	5	<i>Prijavitelj je že uspešno izvedel ali sodeloval pri izvedbi projekta, financiranega iz mednarodnih finančnih virov in ima zagotovljene usposobljene kadre za izvedbo projekta.</i>
D.3	Vsi partnerji igrajo pomembno vlogo pri pripravi in izvajanju projekta in imajo koristi od njega.	1	5	<i>Vloge med partnerji so jasno opredeljene. Izkazane so naloge posameznih partnerjev, koristi, ki jih imajo od projekta in njihov prispevek k rezultatom in ciljem projekta. Opredeljen je način sodelovanja med partnerji v času trajanja projekta.</i>
D.4	Projekt zajema partnerstva med nevladnimi organizacijami, javnimi zavodi in lokalnimi skupnostmi.	1	5	<i>Prijavitelj v svoji partnerski mreži zajema aktivno lokalno partnerstvo s področja obravnavane problematike.</i>
D.5	V partnerstvu sodeluje partner iz države donatorice, s katerim so predvidene skupne projektne dejavnosti, ki niso vezane na upravljanje projekta.	1	5	<i>Razvidna je vključenost partnerja iz države donatorice (Norveške) in njegov vsebinski ter finančni prispevek k izvedbi projekta. Partner iz države donatorice (Norveške) ima izkušnje in znanja iz pod-področja oz. področja razpisa.</i>
E	STROŠKOVNA UČINKOVITOST		15	<i>Glej tudi poglavje 2.2.5.3</i>
E.1	Vsi stroški so potrebni in smotrno načrtovani glede na predvidene projektne dejavnosti in učinke.	3	15	<i>Predlagani stroški so ustrezni, potrebni za izvedbo projekta in relevantni glede na predvidene projektne dejavnosti. Stroški so upravičeni za doseganje načrtovanih ciljev in rezultatov projekta.</i>
SKUPAJ			100	

3.3. Izbor projektov

Vsi 4 prednostni sezname projektnih predlogov iz sklopa A bodo posredovani komisiji v širši sestavi za sklopa A, imenovani s sklepom št. 544-13/2013/6. Komisija v širši sestavi pregleda prednostne seznime in lahko v utemeljenih primerih razvrstitev projektov na posameznem prednostnem seznamu spremeni. Natančna utemeljitev spremembe bo podana v zapisniku sestanka komisije v širši sestavi. Komisija v širši sestavi za sklop A na osnovi višine razpoložljivih nepovratnih sredstev za posamezno področje oz. pod-področje razpisa pripravi predloge seznamov potrjenih projektov za vsako področje posebej in jih posreduje Nosilcu programa (MGRT).

Na podlagi predloga komisije v širši sestavi za sklop A komisija v ožji sestavi za sklop A (MGRT) odloči, kateri projekti v sklopu posameznega prednostnega seznama bodo podprti. Če komisija v ožji sestavi spremeni odločitev komisije v širši sestavi, obvesti prizadete prijavitelje in jim predloži utemeljitev.

Do sofinanciranja nepovratnih sredstev so upravičeni projekti, ki pri ocenjevanju kakovosti prejmejo najmanj 60% točk. V primeru, da je projektov, ki izpolnjujejo ta pogoj več, bodo za sofinanciranje izbrani projekti z največ doseženimi točkami do meje razpoložljivih nepovratnih sredstev za sofinanciranje po posameznih področjih oz. pod-področjih razpisa. V primeru, da imata dva ali več projektov enako število točk, bo imel prednost projekt z večjim številom točk v sklopu meril A (vsebinska skladnost). V primeru, da imata oziroma imajo projekti tudi po tem sklopu meril enako število točk, bo o končnem izboru odločil MGRT na podlagi predloga izbirne komisije.

3.4. Obveščanje o izboru in pritožbeni postopek

Prijavitelji administrativno ustreznih in upravičenih vlog bodo o odločitvi o izboru projektov obveščeni po pošti predvidoma junija 2014. Prijavitelji izbranih projektov za sofinanciranje bodo s strani MGRT prejeli sklep o dodelitvi nepovratnih sredstev. Prijavitelji, katerih projekti ne bodo izbrani za sofinanciranje, bodo prejeli sklep o zavrnitvi.

Zoper sklep o odločitvi glede vloge za dodelitev sofinanciranja ni pritožbe, dopusten je upravni spor. Tožba se vloži pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, v roku trideset dni od dneva vročitve sklepa, in sicer neposredno vloženo na sodišču ali pa se mu pošlje po pošti. Tožba se vloži v toliko izvodih, kolikor je strank v postopku. Tožbi je treba priložiti upravni akt, ki se izpodbija, v izvirniku, prepisu ali kopiji.

Predmet tožbe ne morejo biti postavljena merila za ocenjevanje vloge. Vložena tožba zoper sklep o izbranih, zavrženih in zavrženih vlogah ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi prijavitelji.

4. IZVAJANJE PROJEKTOV

4.1. Sklepanje pogodb

V primeru pozitivnega sklepa o izboru bodo izbrani prijavitelji z MGRT podpisali **Pogodbo o projektu**. Izbrani prijavitelji - prejemniki nepovratnih sredstev - bodo prejeli pisni poziv, da pristopijo k podpisu pogodbe. Če se v roku osmih (8) dni ne bodo odzvali na poziv, se šteje, da so umaknili vlogo za pridobitev sredstev.

V kolikor se projekt izvaja v partnerstvu s projektnimi partnerji, mora izbrani prijavitelj (nosilec projekta) še pred podpisom pogodbe o projektu, MGRT posredovati s strani vseh partnerjev in nosilca projekta podpisan **Sporazum o partnerstvu**. V tem primeru izbrani prijavitelj hkrati z pozitivnim sklepom o izbiri prejme poziv MGRT, da posreduje podpisan Sporazum o partnerstvu. V kolikor se v roku osmih (8) dni ne odzove na poziv, se šteje, daje umaknil vlogo za pridobitev sredstev.

V skladu z Uredbo NOR mora Sporazum o partnerstvu vsebovati vsaj:

- določbe o vlogah in odgovornosti pogodbenic (nosilca projekta in projektnih partnerjev),
- določbe o finančnih dogovorih med pogodbenicami, med drugim o izdatkih, ki se projektnim partnerjem lahko povrnejo iz proračuna projekta,
- način in roke za posredovanje dokumentacije projektnih partnerjev nosilcu projekta, ki jih le-ta potrebuje za poročanje,
- določbe o načinu izračuna posrednih administrativnih stroškov in njihov najvišji znesek,
- pravila o menjalnem tečaju za izdatke in povračila projektnim partnerjem iz držav donatoric,
- določbe o revidiranju projektnih partnerjev,
- podroben proračun z razčlenjenimi stroški in cenami na enoto,
- določbe o reševanju sporov.

MGRT preveri ali je Sporazum o partnerstvu, ki ga je posredoval nosilec projekta, ustrezen. V primeru, da je Sporazum o partnerstvu ustrezen, se izbranega prijavitelja pozove k podpisu Pogodbe o projektu. Če se v roku osmih (8) dni ne odzove na poziv, se šteje, da je umaknil vlogo za pridobitev sredstev.

Pogodba o projektu bo pričela veljati, ko jo bosta podpisali obe pogodbeni stranki.

4.2. Poročanje

Nosilci projektov bodo o izvajanju projekta poročali v skladu z Navodili nosilca programa (MGRT) za poročanje. Vsak nosilec projekta mora redno oddajati **vmesna poročila**, v katerih poroča o napredku pri izvajanju celotnega projekta, ob zaključku izvajanja projekta pa mora oddati tudi **končno poročilo**. Vmesna poročila zajemajo opis izvedbe projektnih dejavnosti v določenem obdobju, ki jih izvedejo nosilec projekta in partnerji, ter vse izdatke projekta, nastale v naslednjih obdobjih:

- od 1. januarja do 30. aprila
- od 1. maja do 31. avgusta
- od 1. septembra do 31. decembra

Neposredni proračunski uporabniki¹⁶ bodo v skladu z navedenimi navodili pripravljali dodatna poročila o izvajanju projektov.

¹⁶ V teh navodilih se kot neposredni proračunski uporabniki smatrajo zgolj neposredni proračunski uporabniki državnega proračuna.

4.3. Izplačila

Sistem sofinanciranja sloni na metodi povračil in se torej nosilcu projekta izplačila izvajajo kot povračila upravičenih izdatkov, ki nastanejo pri izvajanju projekta. Zato je pomembno, da so vsi projektni partnerji finančno sposobni, da lahko predfinancirajo projektne dejavnosti.

Sistem financiranja je odvisen od tega, ali je nosilec projekta neposredni proračunski uporabnik ali ne.

Nosilec projekta ni neposredni proračunski uporabnik

Plačila, ki predstavljajo povračila dejanskih upravičenih stroškov, se izvedejo, ko so izpolnjeni vsi pogoji za plačilo. Plačila se izvedejo na podlagi potrditve izdatkov v vmesnih poročil in končnega poročila projekta s strani Nosilca programa (MGRT) v obliki vmesnih plačil in končnega plačila.

MGRT pri vsakem vmesnem plačilu zadrži 5% sredstev vmesnega plačila (zadržani znesek). Zadržani znesek sredstev oz. končni saldo dodeljenih nepovratnih sredstev sofinanciranja projekta se nosilcu projekta izplača po potrditvi končnega poročila.

Nosilec projekta je neposredni proračunski uporabnik

Nosilec projekta celotna sredstva za izvedbo projekta načrtuje ločeno in jih skupaj z MGRT zagotavlja v okviru svojega finančnega načrta v načrtu razvojnih programov.

Roke in ostala določila glede sistema povračil nepovratnih sredstev med nosilcem projekta in projektnimi partnerji določijo nosilec projekta in projektni partnerji v Sporazumu o partnerstvu.

4.4. Javna naročila

Nosilci projektov in slovenski projektni partnerji morajo izvajati postopke oddaje javnih naročil v skladu z Zakonom o javnih naročilih¹⁷, ki velja v Sloveniji. Zaradi dodelitve javnih sredstev morajo torej ta pravila uporabljati tudi institucije, ustanovljene po zasebnem pravu, ki v vlogi nosilca projekta ali projektnega partnerja sodelujejo v projektih.

Projektni partnerji iz drugih držav morajo spoštovati svoja nacionalno določena pravila s tega področja in načela javnega naročanja, ki so navedena v Uredbi NOR.

Kadar se v okviru izvajanja projekta odda javno naročilo, ki ne dosega v nacionalni zakonodaji ali v zakonodaji EU postavljenih mejnih vrednosti za uporabo določenih postopkov ali ki jih veljavna pravila o javnem naročanju ne zajamejo, mora biti oddaja takega naročila (tudi postopek pred oddajo naročila) v skladu z dobro gospodarsko prakso, vključno z odgovornostjo, omogočati morajo popolno in pošteno konkurenco med morebitnimi izvajalci, na primer z učinkovito primerjavo cen, ter zagotavljati najboljšo porabo sredstev.

POMEMBNO

Nosilec projekta in partnerji ne smejo nastopati kot zunanji izvajalci oziroma podizvajalci v okviru projekta.

¹⁷ ZJN-2-UPB5, Ur. l. RS, št. 12/2013.

4.5. Spremembe na projektu

Projekt se mora čim bolj izvajati v skladu z načrtom izvajanja projekta, kot je bil opredeljen v prijavnici projekta. V prijavnici zasnovane dejavnosti projekta slonijo na predpostavkah iz časa oddaje vloge, okoliščine pa se lahko v času izvajanja projekta spremenijo. Da bi se lahko projekt uspešno dokončal in da bi bili doseženi zastavljeni cilji, učinki in rezultati projekta, se lahko med izvajanjem projekta odpre potreba po spremembi oziroma prilagoditvi projekta novim okoliščinam.

Ločimo med naslednjimi vrstami sprememb projekta:

- manjše spremembe, ki ne vplivajo na cilj, učinke in rezultate projekta. Te spremembe ne zahtevajo predhodne odobritve nosilca programa,
- bistvene spremembe, ki imajo pomemben vpliv na cilj, učinke in rezultate projekta, ki zahtevajo odobritev nosilca programa.

O vsaki nameravani spremembi projekta bo moral nosilec projekta vnaprej obvestiti MGRT kot nosilca programa, za določene spremembe pa pridobiti tudi njegovo predhodno soglasje.

Natančnejša pravila v zvezi s spremembami projektov bodo navedena v navodilih nosilca programa (MGRT).

Cilji, učinki in rezultati NOR programa

Priloga 1

cilj programa	področje razpisa	pod-področje razpisa	učinek programa	rezultat programa	kazalnik rezultata programa
Programsko področje <i>Pobude za javno zdravje: izboljšano javno zdravje in zmanjšane neenakosti pri varovanju zdravja</i>	Pobude za javno zdravje	Zmanjševanje razlik v zdravju med skupinami uporabnikov	Manjše razlike med skupinami uporabnikov	Vzpostavitev in izvajanje novih programov in storitev za različne skupine uporabnikov	število aktivnosti v smeri povečane dostopnosti za namen zmanjšanja neenakosti v zdravju (ciljna vrednost: 10)
		Preprečevanje bolezni povezanih z življenjskim slogom	Zmanjšanje ali preprečitev bolezni povezanih z življenjskim slogom	Vzpostavitev in izvajanje novih celovitih programov in storitev za kronične bolezni, povezane z življenjskim slogom, za različne skupine uporabnikov	število aktivnosti, namenjenih zmanjšanju ali preprečevanju bolezni, povezanih z življenjskim slogom (ciljna vrednost: 15)
		Izboljšanje storitev na področju duševnega zdravja	Izboljšane storitve na področju duševnega zdravja	Izboljšane lokalne zmogljivosti na področju duševnega zdravja	število vzpostavljenih novih lokalnih struktur za duševno zdravje (ciljna vrednost: 3)
				Večja usposobljenost strokovnjakov na področju duševnega zdravja in dela z ranljivimi skupinami	število usposobljenih strokovnjakov (ciljna vrednost: 500)
		Večja usposobljenost strokovnjakov za delo z ranljivimi skupinami na področju preprečevanja kroničnih bolezni, povezanih z življenjskim slogom			število usposobljenih strokovnjakov (ciljna vrednost: 300)
				Večja usposobljenost na področju duševnega zdravja strokovnjakov v primarnem zdravstvenem varstvu in ostalih strokovnjakov	število usposobljenih strokovnjakov (ciljna vrednost: 100)
Programsko področje <i>Integracija načela enakosti spolov in usklajevanje poklicnega in družinskega življenja: enakost spolov in usklajenost poklicnega in družinskega življenja</i>	Enakost spolov	Odločanje na gospodarskem področju	Večja ozaveščenost o enakosti spolov in spodbuda raziskavam na tem področju	Povečanje razumevanja enakih/neenakih razmerij moči med ženskami in moškimi za namen identifikacije ustreznih odgovorov na neravnovesja, ki vztrajajo v spolno-pogojenih strukturah moči v družbi	- odstotek dosežene ciljne skupine (ciljna vrednost: 50%) - št. izvedenih politik (akcijskih načrtov, ukrepov) (ciljna vrednost: 2) - št. identificiranih in ovrednotenih dobrih praks (ciljna vrednost: 2)
	Odločanje na političnem področju				
	Usklajevanje poklicnega in družinskega življenja				

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE PRIJAVNICE – sklop A**Priloga 2**

Prijavnica je sestavljena iz Word dokumenta in Excel dokumenta v katerem se nahaja finančni načrt.

POMEMBNO

Pred izpolnjevanjem prijavnice obvezno preberite ta **navodila za izpolnjevanje prijavnice**, ki prijavnico dopolnjujejo z dodatnimi napotki.

POMEMBNO

Oba dela prijavnice (Word in Excel datoteko) obvezno izpolnite **v celoti** (vsa polja označena z belo barvo) razen če so podana drugačna navodila (polja označena s svetlo modro barvo in polja, ki se nanašajo na posamezno področje razpisa) **V celoti izpolnjena prijavnica se šteje, če je v celoti izpolnjena tako prijavnica v Word dokumentu, kot v Excel dokumentu (Finančni načrt)**

- Legenda:
 - Obvezno polje
 - Pogojno obvezno polje, obvezno le v kolikor to zahtevajo navodila
 - Vnaprej izpolnjena polja, katera morajo ostati nespremenjena
 - Izpolnjujejo le prijavitelji, ki prijavljajo projekt na področje A.1
 - Izpolnjujejo le prijavitelji, ki prijavljajo projekt na področje A.2
- Prijavnico v **slovenskem** jeziku in prijavnico v **angleškem** jeziku izpolnite elektronsko v Word in Excel datoteki; prijavnice izpolnjene v rokopisu bodo zavržene.
- Elektronska in tiskana različica prijavnice morata biti enaki. To velja tako za prijavnico v slovenskem kot za prijavnico v angleškem jeziku.
- **Tiskana** različica je ustrezno **podpisana** in žigosana.
- Vsi finančni podatki morajo biti prikazani v evrih.
- Pred oddajo prijavnice preverite, ali so podatki pravilni, vključno s številčnimi podatki, tudi tistimi, ki so izračunani avtomatsko.
- Vsi podatki iz odprtih vlog so informacije javnega značaja, razen tistih, ki jih vlagatelj posebej označi kot poslovno skrivnost. Vlagatelji morajo podatke, ki jih smatrajo za poslovno skrivnost v svoji vlogi tako tudi označiti. Kot poslovno skrivnost se lahko označi posamezni podatek ali del vloge, ne more pa se nanašati na celotno vlogo in na podatke, ki so potrebni za oceno vloge po merilih javnega razpisa.
- Pošljite en izvod v celoti izpolnjene prijavnice v slovenskem **IN** en izvod v celoti izpolnjene prijavnice v angleškem jeziku v tiskani različici **IN** en izvod v elektronski različici (na CD, DVD ali USB ključu), skupaj z ostalo dokumentacijo na naslov:

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

Kotnikova ulica 5

1000 Ljubljana

► Tehnični napotki za izpolnjevanje prijavnice v Wordu

- Oblike (npr. širina, višina) elementov prijavnice (vrstice, stolpci) ne spreminjajte. Skladno z navodili lahko dodate nove tabele ali tabelam dodate nove vrstice. Polja, kamor vnašate besedilo se bodo prilagodila tekstu, pri tem pa upoštevajte navedene omejitve znakov (uporaba funkcije štetje besed: število znakov s presledki).
- Potrditveno polje () potrdite tako, da uporabite dvojni klik (ali desni klik, nato izberete »Lastnosti«), kjer pri privzeti vrednosti označite »Potrjeno«.
- Ne pozabite sproti shranjevati vpisanih podatkov.
- Ko je prijava izpolnjena, je zaželeno, da pri kazalu posodobite število strani.

► Tehnični napotki pri elektronskem izpolnjevanju prijavnice v Excelu

- Oblike (npr. širina, višina) elementov prijavnice (vrstice, stolpci) ni mogoče spreminjati, ker je zaščitena.
- Prijavnici v tiskani in elektronski različici morata biti enaki.
- Ne pozabite sproti shranjevati vpisanih podatkov.

Finančni načrt

► Viri sofinanciranja

Viri sofinanciranja predstavljajo razčlenitev financiranja projekta. V kolikor **je** prijavitelj NVO, izpolnite tabelo Viri sofinanciranja – prijavitelj je NVO. V kolikor prijavitelj **ni** NVO, izpolnite tabelo Viri sofinanciranja – ostali prijavitelji. **Izpolnite le ENO tabelo.**

POMEMBNO

Upoštevajte najvišjo in najnižjo dopustno višino zaprošenih nepovratnih sredstev, ki sta določeni za izbrano področje razpisa.

► Viri sofinanciranja – prijavitelj je NVO

V kolikor **je** prijavitelj NVO, izpolnite tabelo, v katero morate vpisati višino denarnega in nematerialnega prispevka lastne udeležbe in višino nepovratnih sredstev sofinanciranja projekta. Višina lastne udeležbe upravičenih stroškov se izračuna samodejno.

POMEMBNO

Upravičeni stroški projekta se lahko sofinancirajo **do največ 90%** iz nepovratnih sredstev, medtem ko mora NVO kot nosilec projekta preostalih 10% ali več zagotoviti kot lastno udeležbo. Pri tem lahko NVO lastno udeležbo zagotovi v celoti v denarju ali pa delno v denarju (najmanj 50% lastne udeležbe) in delno v naravi v obliki prostovoljskega dela (do največ 50% lastne udeležbe).

V tabeli je predviden samodejni izračun višine lastne udeležbe, deleža posameznega vira financiranja in samodejni izračun višin ter deleža namenskih sredstev NOR in nacionalnih sredstev.

► Viri sofinanciranja – ostali prijavitelji

V kolikor prijavitelj **ni** NVO, izpolnite tabelo, v katero morate vpisati višino lastne udeležbe in višino nepovratnih sredstev sofinanciranja projekta. Višina skupnih upravičenih stroškov se izračuna samodejno

POMEMBNO

Upravičeni stroški projekta se lahko sofinancirajo **do največ 95%** iz nepovratnih sredstev, medtem ko mora nosilec projekta preostalih 5% ali več zagotoviti kot lastno udeležbo.

V tabeli je predviden samodejni izračun deleža posameznega vira financiranja in samodejni izračun višin ter deleža namenskih sredstev NOR in nacionalnih sredstev.

► **Predvideni skupni upravičeni stroški projekta po kategorijah stroškov, *in-kind*-u in delovnih sklopih**

Izpolnite tabelo po kategorijah stroškov, *in-kind*-u in delovnih sklopih. Pri stroških opreme upoštevajte stroške morebitnega nakupa, amortizacije, vzdrževanja, zavarovanja in podobno. Obvezno označile, ali so posredni administrativni stroški izračunani po metodi A ali metodi B.

POMEMBNO

V kolikor so posredni administrativni stroški izračunani po metodi B, njihova skupna vrednost ne sme presegati 20% upravičenih stroškov osebja.

Prispevek v naravi »*in kind*« v obliki prostovoljskega dela se prikazuje v posebni rubriki. Za vrednotenje prostovoljskega dela se uporabljajo določbe Pravilnika o področjih prostovoljskega dela in vpisniku (Ur.l. RS, št. 48/2011, 60/2011).

Tabela predvideva samodejni izračun skupnih upravičenih stroškov projekta po kategorijah stroškov in izračun skupnih upravičenih stroškov projekta po delovnih sklopih skupaj z deležem skupnih upravičenih stroškov projekta.

POMEMBNO

Znesek predvidenih skupnih upravičenih stroškov projekta mora biti enak znesku skupnih upravičenih stroškov projekta v tabeli Viri financiranja.

► **Predvideni skupni upravičeni stroški projekta po kategorijah stroškov, *in-kind*-u in partnerjih**

Izpolnite tabelo po kategorijah stroškov, *in-kind*-u in partnerjih. Pri stroških opreme upoštevajte stroške morebitnega nakupa, amortizacije, vzdrževanja, zavarovanja in podobno. Pri administrativnih stroških upoštevajte predhodno označeno metodo izračuna posrednih stroškov.

POMEMBNO

V kolikor so posredni administrativni stroški izračunani po metodi B, njihova skupna vrednost ne sme presegati 20% upravičenih stroškov osebja.

Prispevek v naravi »*in kind*« v obliki prostovoljskega dela se prikazuje v posebni rubriki. Za vrednotenje prostovoljskega dela se uporabljajo določbe Pravilnika o področjih prostovoljskega dela in vpisniku (Ur.l. RS, št. 48/2011, 60/2011).

Tabela predvideva samodejni izračun skupnih upravičenih stroškov projekta po kategorijah stroškov in izračun skupnih upravičenih stroškov projekta po partnerjih skupaj z deležem skupnih upravičenih stroškov projekta. Za vsakega partnerja posebej navedite višino nepovratnih sredstev in višino lastne udeležbe, pri čemer upoštevajte, da mora biti seštevek enak višini nepovratnih sredstev in višini lastne udeležbe v tabeli Viri financiranja.

POMEMBNO

Znesek predvidenih skupnih upravičenih stroškov projekta mora biti enak znesku skupnih upravičenih stroškov projekta v tabeli Viri financiranja.

► **Indikativni časovni načrt porabe sredstev**

Za vsako obdobje navedite skupne upravičene stroške projekta. Upoštevajte, da mora projekt **trajati najmanj 12 mesecev**. Seštevek skupnih upravičenih stroškov projekta mora biti enak znesku v tabeli Viri financiranja.